Қазақстан Республикасы
Энергетика министрі 2024 жылғы
23 желтоқсандағы № 479
бұйрығына 12-қосымша Кәсіптік
стандарт жаңа редакцияда – ҚР
Энергетика министрінің 15.10.2025
№ 387-н/қ

Кәсіптік стандарт: «Газ тарату құбырларын пайдалану және жөндеу»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: «Газ тарату құбырларын пайдалану және жөндеу» кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) Қазақстан Республикасының «Кәсіптік біліктіліктер туралы» Заңының 5-бабы 5-тармағына сәйкес әзірленген. Аталған стандарт тарату газ құбырының сенімді әрі қауіпсіз жұмысын қамтамасыз етуге байланысты негізгі кәсіптерді құрылымдауға арналған. Онда орындалатын жұмыстардың сипаттамалары мен жұмыскерлердің негізгі еңбек функциялары сипатталады, бұл өз кезегінде олардың біліктілік және құзыреттілік деңгейіне, еңбек жағдайлары мен сапасына қойылатын талаптарды айқындауға мүмкіндік береді. Осы кәсіптік стандарт кәсіпорын қызметкерлерін оқытуға арналған білім беру бағдарламаларын әзірлеуге, сондай-ақ қызметкерлер мен оқу орындары түлектерін сертификаттауға негіз болады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) авариялық-қалпына келтіру жұмыстары – төтенше жағдай (зақымдау) аумағында орындалатын, қирау ошақтарын және жоғары қауіпті ошақтарды оқшауландыру, құбырлардағы апаттар мен зақымдарды жою жөніндегі бірінші кезектегі жұмыстар

2) біліктілік – еңбек нарығы және одан әрі білім алу үшін меңгерілген құзыреттердің құндылығын ресми тану, бұл еңбек қызметін жүзеге асыруға мүмкіндік береді

3) білім – кәсіптік міндеттер аясында әрекеттерді орындау үшін қажетті зерттелген және меңгерілген ақпарат

4) бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы – жұмысшылардың жұмыстарына тарифтік разрядтар беру және жұмысты тарификациялау үшін арналған анықтамалық

5) газ жабдығы – газ құбырларының құрамдас элементтері (компенсаторлар, конденсат жинағыштар, сақтандырғыш-қашыртқы арматура, құбырлық ілмекті арматура) ретінде пайдаланылатын толық зауыттық дайындықтағы техникалық бұйымдар, сондай-ақ газды пайдаланатын қондырғылар (газ аспаптары, пештері мен плиталары)

6) газ құбыры – жапқыш арматурасы бар бір-бірімен қосылған құбырлардан тұратын және газ тәрізді немесе екі фазалы күйде газды тасымалдауға арналған құрылыс

7) дағды – білім мен іскерлікті қолдану қабілеті, бұл кәсіптік міндетті толығымен орындауға мүмкіндік береді

8) еңбек функциясы – бизнес-процеспен анықталатын және оларды орындауға қажетті құзыреттердің болуын болжайтын, салыстырмалы түрде автономды еңбек әрекеттерінің біріктірілген жиынтығы

9) жөндеу – газ құбырдың және (немесе) оның объектілерінің желілік бөлігінің толық немесе ішінара пайдалану ресурсының жарамдылығын немесе жұмысқа қабілеттілігін қалпына келтіру жөніндегі іс-шаралар (операциялар) кешені

10) кәсіп – жеке тұлға орындайтын және оны жүзеге асыру үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі

11) құзырет – еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіптік міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану қабілеті

12) салалық біліктілік шеңбері – қазақстан республикасы ұлттық кәсіптер жіктеуіші, ұлттық біліктілік шеңбері негізінде әзірленетін және салалардағы жұмыстардың күрделілігі мен пайдаланылатын білімдер, іскерліктер мен құзыреттердің сипатына қарай мамандардың біліктілік талаптарын деңгейлер бойынша жіктейтін құжат

13) техникалық қызмет көрсету – мақсаты бойынша пайдалану, сақтау және тасымалдау кезінде объектінің жұмысқа қабілеттілігін немесе жарамдылығын қолдау бойынша техникалық операциялар мен ұйымдастырушылық іс-қимылдар кешені

14) іскерлік – кәсіби міндеттер аясында жеке әрекеттерді физикалық және (немесе) интеллектуалды орындау қабілеті

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

2) ДТ – диагностикалық тексеру

3) ЖААЖ – жоспарлы-алдын алу жұмыстары

4) ТҚжЖ – Техникалық қызмет көрсету және жөндеу

5) ТжКБ – Техникалық және кәсіптік білім

6) ТҚ – Техникалық қызмет көрсету

7) БА – басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы

8) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші

9) ЖҚҚ – Жеке қорғаныс құралдары

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Газ тарату құбырларын пайдалану және жөндеу
5. Кәсіптік стандарттың коды: D35220048
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
D Электр энергиясымен, газбен, бумен, ыстық сумен және ауаны кондициялаумен жабдықтау
35 Электр энергиясымен, газбен, бумен, ыстық сумен және ауаны кондициялаумен қамтамасыз ету
35.2 Құбыржолдар бойынша газды тәрізді отын өндіру және тарату
35.22 Құбырлар арқылы газ тәрізді отынды бөлу
35.22.0 Құбырлар арқылы газ тәрізді отынды бөлу
7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кәсіптік стандарт Газ тарату құбырларының сенімді әрі қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ететін қызметкерлердің біліміне, білігіне, тәжірибесіне және біліктілігіне қойылатын талаптарды айқындайды. Аталған стандарт осы саладағы еңбек қызметін реттеу, мамандарды сертификаттау және білім беру бағдарламаларын қалыптастыру үшін негіз болып табылады.
8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
1) Газ жабдықтарын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь - 2 СБШ-нің деңгейі
2) Жерасты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь - 2 СБШ-нің деңгейі
3) Желілік қараушы - 2 СБШ-нің деңгейі
4) Жерасты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь - 3 СБШ-нің деңгейі
5) Авариялық-қалпына келтіру жұмыстары слесары - 3 СБШ-нің деңгейі
6) Газ жабдықтарын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь - 3 СБШ-нің деңгейі
7) Газ жабдықтарын жөндеу және оларға қызмет көрсету мастері - 5 СБШ-нің деңгейі
8) Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі техник - 5 СБШ-нің деңгейі
9) Газ қызметінің (учаскесінің)бастығы - 6 СБШ-нің деңгейі
10) Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі
11) Газ шаруашылығының директоры - 7 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

<table>
<tr><td colspan="5">9. Кәсіптің карточкасы «Газ жабдықтарын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь»:</td></tr>
<tr><td>Топтың коды:</td><td colspan="4">7126-9</td></tr>
<tr><td>Қызмет атауының коды:</td><td colspan="4">7126-9-020</td></tr>
<tr><td>Кәсіптің атауы:</td><td colspan="4">Газ жабдықтарын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь</td></tr>
<tr><td>СБШ бойынша біліктілік деңгейі:</td><td colspan="4">2</td></tr>
<tr><td>СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:</td><td colspan="4">63-шығарылым. «Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (63 -шығарылым) бекіту туралы» 2020 жылғы 10 қарашадағы № 441 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 13 қарашада № 21626 болып тіркелді.
§ 2 Газ жабдығын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь, 2 разряд</td></tr>
<tr><td>Кәсіптік білім деңгейі:</td><td>Білім деңгейі:
негізгі орта білім</td><td colspan="2">Мамандық:
-</td><td>Біліктілік:
-</td></tr>
<tr><td>Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:</td><td colspan="4">Қажет емес</td></tr>
<tr><td>Формалды емес және информалы біліммен байланыс:</td><td colspan="4">Қажет емес</td></tr>
<tr><td>Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:</td><td colspan="4">7126-9-017 - Технологиялық және газ жабдықтарын пайдалану және қызмет көрсету жөніндегі слесарь
7126-9-018 - Технологиялық жабдықтарды жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі слесарь</td></tr>
<tr><td>Қызметтің негізгі мақсаты:</td><td colspan="4">Газ тасымалдау жабдығының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету</td></tr>
<tr><td colspan="5">Еңбек функциялардың сипаттамасы</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Еңбек функцияларының тізбесі:</td><td>Міндетті еңбек функциялары:</td><td colspan="3">1. Газ жабдығының қарапайым және күрделілігі орташа элементтеріне техникалық қызмет көрсету және жөндеу (ТҚжЖ)</td></tr>
<tr><td>Қосымша еңбек функциялары:</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Еңбек функциясы 1:
Газ жабдығының қарапайым және күрделілігі</td><td colspan="4"></td></tr>
</table>

орташа элементтеріне техникалық қызмет көрсету және жөндеу (ТҚжЖ)	Дағды 1: Газ жабдығын жұмысқа жарамды күйде ұстау	Машықтар: Барлық разрядтар үшін: 1. Жалпы және мамандандырылған мақсаттағы техникалық құжаттаманы оқу 2. Қол слесарь құрал- саймандарымен жұмыс істеу 3. Машиналар мен аппараттардың, сорғылардың, құбырлардың және құбыр арматурасының қарапайым және күрделілігі орташа тораптары мен механизмдерінде ұсақ ақауларды анықтау және жою 4. Оқшаулау материалдарымен жұмыс істеу 5. Редукциялық клапандарды поршеньді, бұрандалы, тісті сорғыларда баптауды жүргізу 6. Химиялық талдау үшін май сынамасын таңдау 7. Май және ауа сүзгілерінің элементтерін ауыстыруды жүргізу 8. Жабдықтарды тазалауға бу генераторлы қондырғылар және компрессорларды қолдану 9. Металды белгілеу жұмыстары мен кесу бойынша жұмыстарды орындау 10. Өшіретін құрылғыларды бөлшектеу, ауыстыру және майлау 11. Бұрандалы және дәнекерленген қосылыстардың герметикалығын тексеру 12. Сұйытылған газ үшін баллондарының ішкі қуыстарын кейіннен инертті газбен үрлеу жолымен булау 13. Бояу алдында баллондарды тазалау 14. Баллон табандығын түзету және өңдеу 15. Тығыздағыш муфталардағы қылауларды жою 16. Баллондарға вентильдер орнату және баллондарды өлшеу

Білімдер:	
Барлық разрядтар үшін: 1. Материалтану негіздері 2. Машиналар мен аппараттардың, сорғылардың, құбырлардың және құбыр арматурасының қарапайым және орташа күрделіктегі тораптары мен газ жабдықтары механизмдерінің құрылғысы, мақсаты және жұмыс істеу принципі 3. Слесарлық жұмыстардың негізгі тәсілдері 4. Машиналар мен аппараттардың, сорғылардың, құбырлардың және құбыр арматурасының қарапайым және орташа күрделіктегі тораптары мен механизмдерінің өзіндік ақаулықтары 5. Орындалатын жұмыстарға шикізат пен материалдар шығысының нормалары 6. Машиналар мен аппараттардың, сорғылардың, құбырлардың және құбыр арматурасының қарапайым және орташа күрделіктегі тораптары мен механизмдеріне техникалық қызмет көрсетуді орындау кезіндегі операциялардың жүйелілігі мен мазмұны 7. Қызмет көрсетілетін жабдықтың жай-күйін сипаттайтын белгілер (ыстық резерв, резерв, техникалық қызмет көрсету, жөндеу, консервациялау) 8. Химиялық талдау үшін май сынамаларын іріктеу қағидалары мен тәсілдері 9. Жабдықтарды, пайдаланылатын аспаптар мен құрылғыларды пайдалану жөніндегі қағидалар, нұсқаулықтар 10. Баллондар мен олардың шұраларының түрлері мен құрылғылары 11. Баллондарды жөндеу кезінде қолданылатын бақылау-өлшеу аспаптарының, механизмдер мен құрылғылардың мақсаты мен пайдалану қағидалары 13. Баллондар мен муфталардағы қылауларды жою тәсілдері 14. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 15. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 16. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 17. Ішкі еңбек тәртібі 18. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 2: Машиналар мен аппараттардың тораптары мен механизмдерін, газ жабдығының агрегаттарын жөндеуге дайындау	Машықтар: 2 Разряд 1. Тораптар мен механизмдерді бөлшектеуге, құрастыруға арналған қарапайым құралдарды пайдалану 2. Күрделі емес конфигурациялы тығыздағыш төсемдерді дайындау 3. Жер астында орналасқан құбырлар мен жабдықтарды шурфтауды жүзеге асыру 4. Жабдықты, құрал-саймандарды, құрал-саймандарды тиісті жағдайда ұстау 5. Дәнекерлеу үшін баллондардың жіктерін дайындау 6. Баллондардағы жіктерді дәнекерлеу және оларға табандық пен дөңесшелерді дәнекерлеу кезінде қатысу 7. Газбен дәнекерлеу үшін қосымды сымды дайындау 8. Газ аспаптарын пайдалану қағидалары бойынша баллондарды ауыстыру және профилактикалық жөндеу және абоненттерге нұсқама жүргізу 9. Таңбаны белгілеу 10. Газгольдер және газ тарату станцияларының редукторларын ауыстыруды, бекіту арматурасына қызмет көрсетуді және ағымдағы жөндеуді жүргізу 11. Газгольдер станциясы мен компрессорлық қондырғылардың жабдықтарын бөлшектеу, монтаждау және жөндеу жұмыстарына қатысу 12. Газгольдерлерді, газ тарату станциялары мен сұйытылған газ топтық қондырғыларының резервуарларын ішкі тексеруге және гидравликалық сынауға дайындау

		Білімдер:	
		2 Разряд 1. Жекелеген аппараттардың, тораптардың және арматураның құрылымы 2. Қызмет көрсетілетін жабдықтың принципті технологиялық схемасы және коммуникация схемасы 3. Жер астында орналасқан құбырлар мен жабдықтарды шурфовкалау кезінде жер жұмыстарын орындау тәртібі 4. Тиеу-түсіру жұмыстарын орындау қағидалары 5. Газ тасымалдау жабдығын, пайдаланылатын құралдар мен құрылғыларды пайдалану жөніндегі қағидалар, нұсқаулықтар 6. Газ жабдықтарын жөндеу түрлері 7. Газбен дәнекерлеу үшін қолданылатын сымның мақсаты 8. Газ құбырларының газгольдер және газ тарату станцияларының технологиялық схемалары 9. Сұйытылған және сығылған газдың газгольдерлік және газ тарату станцияларын пайдалану қағидалары 10. Газгольдер және газ тарату станцияларының коммуникациялары мен жабдықтарын ағымдағы жөндеу жүргізу қағидалары 11. Станцияларда резервуарлар мен өзге де жабдықтарды куәландыру және сынау қағидалары 12. Газ реттеу пункттерінің құрылғысын, жұмыс принципін, жабдықтарын баптауды және ағымдағы жөндеу 13. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 14. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 15. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 16. Ішкі еңбек тәртібі 17. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР ҚН 4.03-01-2011 «Газ тарату жүйелері», ҚР ҚНжЕ 4.03-101-2013 «Газ тарату жүйелері», МСҚН 4.03-01-2003 «Газ тарату жүйелері», Кеден одағының техникалық регламенті ТР ТС 032/2013 «Артық қысыммен жұмыс істейтін жабдықтардың қауіпсіздігі туралы»		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі техник	
	3	Газ жабдықтарын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь	
10. Кәсіптің карточкасы «Жерасты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь»:			
Топтың коды:	7126-9		
Қызмет атауының коды:	7126-9-021		
Кәсіптің атауы:	Жерасты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	63-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (63 -шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 10 қарашадағы № 441 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 13 қарашада № 21626 болып тіркелді. § 14 Жер асты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесары, 2 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет емес	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жерасты газ құбырлары мен олардағы құрылыстарға техникалық қызмет көрсету және пайдалану	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Газ құбырлары мен олардағы құрылыстардың жай-күйін тексеру 2. Жерасты газ құбырлары мен олардағы құрылыстарға техникалық қызмет көрсету және жөндеу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Газ құбырлары мен олардағы құрылыстардың жай-күйін тексеру	Дағды 1: Газ құбырлары мен олардағы құрылыстарды тексеру	Машықтар:
		Барлық разрядтар үшін: 1. Атқарушы түсірілімдерді, газ құбырларын тексеріп шығудың технологиялық сызбалары мен маршруттық карталарын, жерасты газ құбырларының тану белгілері мен байламдарын оқу 2. Газ құбырларының қызмет көрсетілетін учаскесін ресімдеу мен күтіп-ұстауда нормативтік талаптарға сәйкессіздіктерді анықтау 3. Жерасты құбырының жер бетіне шығуы мүмкін жерлердегі жер жамылғысының жай-күйін бағалау 4. Жоғары қысымды құбыр және сақтандырғыш арматураның, крандарды басқару жүйесінің командалық аспаптар клапандарының техникалық жағдайын анықтау 5. Құдықтардың, кран және алау алаңдарының, авариялық қор алаңдарының жай-күйін бағалау 6. Жақын маңдағы ғимараттардың құдықтарында, бақылау құбырларында, жертөлелерінде газды ауа ортасының сынамаларын алу 7. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану 8. Газ құбырларын тексеру нәтижелерінің жазбаларын жүргізу
		Білімдер:
		Барлық разрядтар үшін: 1. Газ құбырларын ресімдеуге және күтіп-ұстауға нормативтік құқықтық актілердің, техникалық құжаттаманың және өкімдік құжаттардың талаптары 2. Жоспарлы тексерулердің құрамы, тәртібі және орындалу мерзімділігі 3. Тасымалданатын өнімнің физикалық және химиялық қасиеттері 4. Күзет аймағында және ең аз қашықтық аймағында газдың шығып кетулері, ақаулар, бұзушылықтар, шайылып кетулер, құбырлар трассасында зақымданулар анықталған жағдайдағы іс-қимыл тәртібі 5. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 6. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 7. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 8. Ішкі еңбек тәртібі 9. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 2: Жерасты газ құбырлары мен олардағы құрылыстардың жай-күйін бақылау	Машықтар:
		Барлық разрядтар үшін: 1. Газ құбырларындағы газдың шығып кетуін анықтау 2. Құбыржолдары мен құбыр арматурасында орнатылған аспаптардың көрсеткіштерін алу 3. Газ талдағыштарын, ағыс іздегіштерді, трасса іздегіштерді, өзге де аспаптар мен өлшеу құралдарын қолдану 4. Байланыс және сигнал беру құралдарын пайдалану
		Білімдер:
		Барлық разрядтар үшін: 1. Құбыр орнының нормативтік тереңдігі 2. Құбырдағы рұқсат етілген жұмыс қысымы 3. Құбыржолдары мен құбыр арматурасында орнатылған бақылау-өлшеу аспаптарының мақсаты мен сипаттамасы 4. Байланыс және сигнал беру құралдарын пайдалану тәртібі 5. Газ құбырларындағы газдың шығуын анықтау қағидалары 6. Газ талдағыштарды, ағыс іздегіштерді, трасса іздегіштерді, өзге де аспаптарды және өлшеу құралдарын пайдалану құрылғылары мен қағидалары 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 8. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 9. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 10. Ішкі еңбек тәртібі 11. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Жерасты газ құбырлары мен олардағы құрылыстарға техникалық қызмет көрсету және жөндеу	Дағды 1: Жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде қосалқы және және слесарлық жұмыстарды орындау, оқшаулаудың зақымдалған орындарын қалпына келтіру, кесу және жұмыс істеп тұрған газ құбырларын ауыстыру	Машықтар:
		2 Разряд 1. Жер асты газ құбырлары мен олардағы құрылыстарға қызмет көрсету: коверлер, құдықтар, конденсат жинағыштар, гидротығындар 2. Құдықтарды желдету 3. Ескерту белгілерін орнату 4. Жөндеу, оқшаулардың зақымданған жерлерді, ойып жалғауды қалпына келтіруде қосымша және слесарьлық жұмыстарды орындау және істеп тұрған газ құбырларын қайта қосу
		Білімдер:
		2 Разряд 1. Трассалардың қызмет көрсетілетін учаскелеріндегі газ құбырлары мен басқа да жерасты құрылыстарының жанындағы коммуникациялары 2. Газ құбырларында газдың шығуын анықтау ережесі 3. Ковер орнатуға қойылатын техникалық талаптар 4. Газдалған құдықтарды желдету тәсілдері 5. Газталдағыштардың құрылғысы және пайдалану ережесі 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 7. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 8. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 9. Ішкі еңбек тәртібі 10. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Зейінділік Кәсіби біліктілік пен дағдыларды өз бетінше дамыту қабілеті Қолданыстағы опциялар жиынтығынан ең жақсы әдістерді таңдау мүмкіндігі		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	«Газ тарату жүйелері» ҚР ҚН 4.03-01-2011, «Газ тарату жүйелері» ҚР ЕЖ 4.03-101-2013, «Газ тарату жүйелері» ХҚН 4.03-01-2003, ТР ТС 032/2013 «Артық қысыммен жұмыс істейтін жабдықтардың қауіпсіздігі туралы»		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Газ жабдығын жөндеу және қызмет көрсету шебері	
	4	Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі техник	
11. Кәсіптің карточкасы «Желілік қараушы»:			
Топтың коды:	8131-9		
Қызмет атауының коды:	8131-9-163		
Кәсіптің атауы:	Желілік қараушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	34-шығарылым. «Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (34-шығарылым) бекіту туралы» 2020 жылғы 24 желтоқсандағы № 533 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 желтоқсанда № 21909 болып тіркелді. § 7-8 Желілік қараушы (3-4) разрядты		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7126-2-002 - Желілік құбыр жүргізуші 7126-2-001 - Құбыр жүргізуші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Магистральдық құбырлардың желілік бөлігінің техникалық жай-күйін тексеру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Нормативтік- техникалық құжаттама талаптарына сәйкес мұнай және мұнай өнімдері құбырларының трассасын ұстау 2. Құбыр объектілерін ұстау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Нормативтік- техникалық құжаттама талаптарына сәйкес мұнай және мұнай өнімдері құбырларының трассасын ұстау			

	Дағды 1: Құбыр трассасын қарау	Машықтар:
		3-разряд: 1. Құбыр трассасының бір тіректі учаскесін көзбен шолып қарауды орындау 2. Топырақ коррозиясынан және кезбе токтардан, су жинағыштардан, құдықтардан, тиек арматурасынан, байланыс желілерінен және ондағы басқа да құрылыстардан электр қорғау құрылғыларынсыз құбырдың бір жіпті учаскесін аралау және қызмет көрсету 3. Бөлінген белдеуде және күзет аймағында газдың, мұнайдың және мұнай өнімдерінің кемуі, зақымданулар, әртүрлі бұзушылықтар анықталған кезде аудандық басқармаларға немесе айдау станциясына жедел хабарлау 4. Желілік аралап қараушының журналына және құбырларды коррозиядан электр қорғау журналына жазба жүргізу 4-разряд: 3-разряд машықтарына қосымша: 1. Жағалау бекіністерінің, қоршаулардың, көп жіпті құбыр учаскелерінің іргетастарының жай- күйін деформациялардың, орын ауыстырулардың, салулардың, учаскелердің жалаңаштануының болуына тексеру және бағалауды орындау 2. Топырақ коррозиясынан және адаспа токтан электр қорғау құрылғысы бар көп желілі құбырының өзеннен күрделі ауамен өтетін өтпелері бар бір желілі учаскесінің, су жинағыштарды, құдықтарды, жаппа арматурасын, байланыс, дабылдату желісін және сондағы өзге де құрылғыларды аралап қарау және қызмет көрсету
		Білімдер:
		3-разряд: 1. Магистральдық құбырларды техникалық пайдалану қағидалары мен тәртібі 2. Бөлінген белдеуді және күзет аймағын қадағалау қағидалары 3. Магистральдық құбырдың бекітілген учаскесінің технологиялық схемасы 4. Өз учаскесіндегі крандар мен ысырмалардың конструкциясы және оларға қызмет көрсету 5. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, ережелері еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары 4-разряд: 3-разряд білімдеріне қосымша: 1. Бір желілік немесе көпжіпті құбыр трассасының бекітілген учаскесі және ондағы құрылыстардың орналасуы 2. Телемеханиканың бақылау пункттерінің және электрхимиялық қорғау объектілерінің құрылысы 3. Топырақ пен топырақтың құрылымы мен құрамы, топырақты шайылудан қорғау тәсілдері, жылжымалы топырақты бекіту, трасса бойындағы судың ағуын болдырмау, құбырдың қорғау аймағында жыралар мен шұңқырлардың өсуі 4. Аумақтарды санитарлық күтіп- ұстауға қойылатын талаптар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 2: Құбыр трассасындағы қосалқы жұмыстар	Машықтар: 3-разряд: 1. Белгілерді, жазуларды, плакаттарды, тақтайшаларды, бұғаттау және сигнал беретін құрылғыларды орнату 2. Құбырлардың желілік бөлігінде конструктивтік элементтердің лак- бояу жұмыстарын орындау 3. Ағаш-бұта өсімдіктерінен, бөгде заттардан тазарту үшін желілік бекіту арматурасының учаскелерін анықтау, шөпті шабу 4. Жұмыстар орындалғаннан кейін аумақ пен үй-жайларды ретке келтіру 5. Берілген жолақта шурф қазу, талдарды қырқу және шөпті шабу, жаға бекімелерін, бұта торларын, тас үйіндерді түзету 6. Өзіне бекітілген көлікке қызмет көрсету және оның сақталуына жауаптылық 4-разряд: 3-разряд машықтарына қосымша: 1. Өрме клеткаларын, тас сызбаларын, одерновкаларды және т. б. жасай отырып, жыраларды, жағалауларды нығайту бойынша жұмыстарды орындау. 2. Құбырдың күзет аймағында бөгде заттарды жою, өскіндерді, бұталар мен ағаштарды кесу жөніндегі жұмыстарды орындау 3. Кран алаңдарының қоршауларын, құбыр ішілік құрылғыларды іске қосу және қабылдау алаңдарын, үрлеу және сору шамдарының тірек тумбаларын, құдықтарды, километрлік бағаналар айналасындағы көпірлерді, іргетастарды, бекітпе тіректерін жөндеуді орындау 4. Су өткізу құрылыстарын жөндеуді орындау 5. Құбырлардың авариялық қорының стеллаждарын қалпына келтіру бойынша жұмыстарды орындау 6. Трассадағы құрылғыларға, оның ішінде құдықтар мен блок-пост ғимараттарына ағымдық жөндеу жүргізу

		Білімдер:
		3-разряд: 1. Қорғау аймақтарына нормативтік- техникалық құжаттаманың талаптары 2. Байланыс және сигнал беру құралдарын пайдалану тәртібі 3. Қаріптер нысанына және құбырлардың трассаларын, бөгде ұйымдардың коммуникацияларымен қиылысуларды, табиғи және жасанды кедергілерді, репер белгілерін, ескерту жазбаларын, плакаттарды, тақтайшаларды, блоктау және сигнал беру құрылғыларын белгілеу белгілерінің түстік рұқсатына қойылатын талаптар 4. Құбыр жолдары трассасын белгілеу белгілерін, бөгде ұйымдардың коммуникацияларымен қиылысуларды, табиғи және жасанды кедергілерді, қоршауларды, ескерту белгілерін, плакаттарды, жазуларды орнату орындары 5. Жазуларды, оның ішінде трафареттерді пайдалана отырып бояу және жағу ережесі 6. Тазалауға арналған ерітінділердің құрамы және бояу кезінде қолданылатын құралдарды, жаққыштарды жуу және тазалау тәсілдері 7. Слесарлық іс негіздері 8. Магистральдық құбыр объектілерін жоспарлы тексерулердің құрамы, тәртібі және орындалу мерзімділігі 4-разряд: 3-разряд білімдеріне қосымша: 1. Жағалық бекіністерді, өрме клеткаларын, тас сызбаларын, одерновкаларды және т. б. құру тәсілдері. 2. Жер жұмыстарын орындау тәртібі 3. Құбыр трассасын ағаш-бұта өсімдіктерінен тазарту тәсілдері 4. Уақытша құрылыстарды, стеллаждарды орналастыру тәсілдері 5. Өзендер мен құдықтардың көп жіпті өткелдерінде ауыстырып қосу схемасы 6. Слесарлық іс
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Құбыр объектілерін ұстау	Дағды 1: Мұнай және мұнай өнімдері құбырлары объектілерінің техникалық жай-күйін техникалық жарамды күйде қарау, бақылау жүргізу және қолдау	Машықтар:
		3-разряд: 1. Құдықтарды тексеру 2. Құбырлардың магистральдық бөлігінің әуе өткелдерін қарау 3. Құбыр және сақтандырғыш арматураны тексеру 4-разряд: 3-разряд машықтарына қосымша: 1. Құбырдың және трассаның, жабдық жұмысының жай-күйінің нормалары мен ережелерінен ауытқуларды анықтау 2. Құбырлардың, материалдар мен құралдардың авариялық қорының жағдайын бағалау 3. Бөгде ұйымдардың көп жіпті құбыр учаскесінің күзет аймағында жұмыс жүргізуді бағалауы 4. Сыртқы белгілері бойынша мұнай мен мұнай өнімдерінің ағып кету орындарын анықтау

		Білімдер:
		3-разряд: 1. Бақылау-өлшеу аспаптарының құрылысы мен мақсаты 2. Өз учаскесіндегі крандар мен ысырмалардың конструкциясы және оларға қызмет көрсету 3. Магистральдық құбырлар мен оның құрылыстарының мақсаты 4. Мұнай, мұнай өнімдері мен газдың физикалық және химиялық қасиеттері 5. Бекіту арматурасын ашу және жабу және оның герметикалығын тексеру кезіндегі операциялардың кезектілігі 6. Құбыр арматурасының түрлері, мақсаты, құрылысы, пайдалану ережелері, техникалық, конструктивтік ерекшеліктері мен сипаттамалары 7. Құбырлар учаскелерінің конструктивтік және технологиялық сипаттамалары 8. Магистральдық құбыр объектілерін жоспарлы тексерулердің құрамы, тәртібі және орындалу мерзімділігі 4-разряд: 3-разряд білімдеріне қосымша: 1. Құбыр арматурасының, құбырдың желілік бөлігінің жабдықтарының түрлері, мақсаты, құрылысы, пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу ережесі, техникалық, конструктивтік ерекшеліктері мен сипаттамалары 2. Қорғау аймақтарына нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптары 3. Құбыр арматурасының герметикалығының белгілері 4. Күзет аймағында ақаулар, ауытқулар, бұзушылықтар, шайылулар, зақымданулар анықталған жағдайдағы іс-қимыл тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Аспаптардың көрсеткіштерін есепке алу	Машықтар:
		3,4 разрядтар: 1. Аспаптардың көрсеткіштерін алу 2. Тиісті журналдарда жазба жүргізу, деректерді беру, ауысымды қабылдау-тапсыру бойынша жұмыстарды орындау 3. Өз құзыреті шегінде есепке алу құралдарын пайдалану 4. Байланыс және сигнал беру құралдарын пайдалану
		Білімдер:
		3,4 разрядтар: 1. Магистральдық мұнай құбырында орнатылған аспаптардың сипаттамалары 2. Құжаттарды ресімдеу, ауысымды қабылдау-тапсыру тәртібі 3. Байланыс құралдарын пайдалану ережесі 4. Өндірістік сигнал берудің жұмыс принципі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Зейінділік Орындаушылық	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР СТ 3362-2019 «Магистральдық мұнай құбырлары. Техникалық пайдалану»; 2. Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы № 354 бұйрығымен бекітілген магистральдық құбырларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары; 3. ҚР СТ 2079-2010 «Магистральдық мұнай құбырлары. Газ қауіпті жұмыстарды қауіпсіз жүргізуді ұйымдастыру»; 4. ҚР СТ 2080-2022 «Магистральдық мұнай құбырлары. Өрт қауіпсіздігі»; 5. ҚР СТ 2081-2011 «Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары».		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Желілік құбыр жүргізуші	
12. Кәсіптің карточкасы «Жерасты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь»:			
Топтың коды:	7126-9		
Қызмет атауының коды:	7126-9-021		
Кәсіптің атауы:	Жерасты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	63-шығарылым. «Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (63 -шығарылым) бекіту туралы» 2020 жылғы 10 қарашадағы № 441 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 13 қарашада № 21626 болып тіркелді. §15-17 Жер асты газ құбырларын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь, 3-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Газбен қамтамасыз ету жабдықтары мен жүйелерін құрастыру және пайдалану	Біліктілік: Газ құбырларын пайдалану және жөндеу слесарі
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Газ шаруашылығында кемінде 1 жыл жұмыс өтілі		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жерасты газ құбырлары мен олардағы құрылыстарға техникалық қызмет көрсету және пайдалану		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Газ құбырлары мен олардағы құрылыстардың жай-күйін тексеру 2. Жерасты газ құбырларына және олардағы құрылыстарға техникалық қызмет көрсету және жөндеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Газ құбырлары мен олардағы құрылыстардың жай-күйін тексеру			

	Дағды 1: Газ құбырлары мен олардағы құрылыстарды тексеру	Машықтар:
		Барлық разрядтар үшін: 1. Атқарушы түсірілімдерді, газ құбырларын тексеріп шығудың технологиялық сызбалары мен маршруттық карталарын, жерасты газ құбырларының тану белгілері мен байламдарын оқу 2. Газ құбырларының қызмет көрсетілетін учаскесін ресімдеу мен күтіп-ұстауда нормативтік талаптарға сәйкессіздіктерді анықтау 3. Жерасты құбырының жер бетіне шығуы мүмкін жерлердегі жер жамылғысының жай-күйін бағалау 4. Жоғары қысымды құбыр және сақтандырғыш арматураның, крандарды басқару жүйесінің командалық аспаптар клапандарының техникалық жағдайын анықтау 5. Құдықтардың, кран және алау алаңдарының, авариялық қор алаңдарының жай-күйін бағалау 6. Жақын маңдағы ғимараттардың құдықтарында, бақылау құбырларында, жертөлелерінде газды ауа ортасының сынамаларын алу 7. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану 8. Газ құбырларын тексеру нәтижелерінің жазбаларын жүргізу 9. Танымдық белгілері мен қабырға нұсқағыштарды орнату
		Білімдер:
		Барлық разрядтар үшін: 1. Газ құбырларын ресімдеуге және күтіп-ұстауға нормативтік құқықтық актілердің, техникалық құжаттаманың және өкімдік құжаттардың талаптары 2. Жоспарлы тексерулердің құрамы, тәртібі және орындалу мерзімділігі 3. Тасымалданатын өнімнің физикалық және химиялық қасиеттері 4. Күзет аймағында және ең аз қашықтық аймағында газдың шығып кетулері, ақаулар, бұзушылықтар, шайылып кетулер, құбырлар трассасында зақымданулар анықталған жағдайдағы іс-қимыл тәртібі 5. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 6. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 7. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 8. Ішкі еңбек тәртібі 9. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Жерасты газ құбырлары мен олардағы құрылыстардың жай-күйін бақылау	Машықтар:
		Барлық разрядтар үшін: 1. Газ құбырларындағы газдың шығып кетуін анықтау 2. Құбыржолдары мен құбыр арматурасында орнатылған аспаптардың көрсеткіштерін алу 3. Газ талдағыштарын, ағыс іздегіштерді, трасса іздегіштерді, өзге де аспаптар мен өлшеу құралдарын қолдану 4. Байланыс және сигнал беру құралдарын пайдалану

		Білімдер:
		Барлық разрядтар үшін білуі тиіс: 1. Құбыр желісінің нормативтік тереңдікте төселуін; 2. Құбыр желісіндегі рұқсат етілген жұмыс қысымын; 3. Құбыр өткізгіштер мен құбыр арматураларына орнатылған бақылау-өлшеу аспаптарының мақсаты мен техникалық сипаттамаларын; 4. Байланыс және дабыл беру құралдарын пайдалану тәртібін; 5. Газ құбырларындағы газдың ағып кетуін анықтау қағидаларын; 6. Газоанализаторлардың, ағып кету мен трассаларды анықтауға арналған құралдардың, сондай-ақ басқа да өлшеу және бақылау аспаптарының құрылымы мен оларды пайдалану ережелерін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Жерасты газ құбырларына және олардағы құрылыстарға техникалық қызмет көрсету және жөндеу	Дағды 1: Диаметрі 500 мм жоғары орта және жоғары қысымды қолданыстағы газ құбырларын ойып жалғау және қайта қосу кезінде слесарлық жұмыстарды орындау	Машықтар:
		5 разряд 4-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Газ құбырларында тығыздағыш, күшейткіш, жапсырма муфталар мен бандаждарды орнату 2. Жер асты газ құбырларын оқшаулау 3. Трассаларда газ құбырларының ірі фасонды бөліктері мен бөлшектерін таңбалау, дайындау және монтаждау 4. Газ құбырлары мен кесінділердің жекелеген күрделі тораптарының эскиздерін жасау 5. Оқшаулау жай-күйін айқындау және жерасты газ құбырларының герметикалығын электрондық құрал-саймандардың тексеру 6. Газдың шығып кетуін оқшалау 7. Газ құбырларының тығыздығын сынау, үрлеу және булау 8. Төмен қысымдағы конденсат жинағыштардың, түтіктер мен өткізгіштердің су өткізетін түтіктерін ұзартуда ерекше күрделі слесарьлық жұмыстарды орындау 9. Орташа және жоғары қысымдағы конденсат жинағыштарды бөлшектеу, ауыстыру және монтаждау 10. Біліктілігі төмен слесарьлар жұмысын басқару

	Білімдер:
	5 разряд 4-разрядтағы білімдерге қосымша: 1. Диаметрі 500 миллиметрден жоғары істеп тұрған орта және жоғары қысымды газ құбырларды ойып жалғау, оқшаулау және қайта қосу тәсілдері мен қағидалары 2. Газ құбырларын үрлеу қағидалары мен тәсілдері, газ құбырларын сынау және булау, газ құбырларының герметикалығын бақылаудың электрондық аспаптарының құрылымы мен жұмысы, конденсат жинағыштарды, ысырмаларды, өздігінен жанатын крандарды, 500 мм асатын диаметрлі компенсаторларды монтаждау және бөлшектеу тәртібі, қысымды төмендетпей газ құбырларына ойып жалғауға арналған айлабұйымдардың құрылымы және осындай газ құбырларын жөндеу қағидалары 3. Күрделі және ірі фасонды бөлшектер мен бөлшектерді дәнекерлеуге белгілеуге, өңдеуге және құрастыруға арналған техникалық шарттар 4. Газ құбырлары мен олардағы құрылыстарды монтаждауға, сынауға және пайдалануға тапсыруға арналған техникалық шарттар 5. Жерасты газ құбырларында орнатылған ерекше күрделі жабдықтардың конструктивтік ерекшеліктері мен оны жөндеу қағидалары 6. Газ құбырларының күрделі тораптары мен қиылыстарының эскиздерін жасау қағидалары 7. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 8. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 9. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 10. Ішкі еңбек тәртібі 11. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 2: 200 мм дейінгі төмен қысымдағы істеп тұрған газ құбырларын жөндеу кезінде слесарлық жұмыстарды орындау	Машықтар:
		3 Разряд 2-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Газ құбырлары трассаларына және олардағы құрылыстарға қызмет көрсету 2. 200 миллиметрге дейінгі төмен қысымдағы істеп тұрған газ құбырларын жөндеу кезінде слесарьлық жұмыстарды орындау 3. Төмен қысымды конденсат жинағыштардан конденсатты алып тастау 4. Газ құдықтарының, конденсат жинағыштардың және арматуралардың жарамдылығын тексеру 5. Төмен қысымды газ құбырларында линзалы компенсаторлар мен ысырмалардың қысымымен монтаждау және бөлшектеу жүргізу 6. Төмен қысымды газ құбырларында арматурада аздаған шығып кетулерді жою 7. Газ құбырларынан газ ауа қоспасын шығару, көсеу және газ құбырларын тазалау 8. Жерасты газ құбырларында оқшаулауды қалпына келтіру 9. Бақылап тексеру үшін үй- жайлар мен құдықтарда газ-ауа қоспасының сынамаларын алу 10. Газ құдықтарын жөндеу 11. Газ құбырлары мен олардағы құрылыстарға профилактикалық және ағымдағы жөндеу жүргізу 12. Газ құбырларының тереңдігіне ұңғыма бұрғылау 13. Оқшаулау және газ құбырының жағдайын бағалау 14. Газ құбырларындағы газ қысымын өлшеу
		Білімдер:
		3 Разряд 2-разрядтағы білімдерге қосымша: 1.Газ құбырлары мен құрылыстарында жұмыс жүргізу қағидалары 2. Жерасты газ құбырларының мақсаты мен арматура құрылымы 3. Газ құбырлары құрылыстарындағы ақаулықтарды анықтау және жою тәсілдері 4. Қысым реттегіштерінің, манометрлердің, сақтандыру клапандарының және бекіту арматурасының құрылғысы 5. Конденсат жинағыштардан конденсатты жою тәсілдері мен қағидалары 6.Бақылау тексеру үшін орынжайлар мен құдықтарда газ ауа қоспасынан сынама алу тәсілдері 7. Төмен қысымды жұмыс істеп тұрған газ құбырларында ойып жалғау және ауыстырып қосу түрлері және газ құбырлары тораптарының тығыздығын тексеру тәсілдері 8. Коррозияға қарсы оқшаулаудың түрлері, оны газ құбырларына салу тәртібі және пайдалануға қабылдау қағидалары 9. Шурф жұмыстарының жүргізу қағидалары 10. Газ құбырларындағы бітеулерді анықтау және жою тәсілдері 11. Тығындарды жоюға арналған еріткіштердің қасиеттері, оларды қолдану, сақтау тәртібі 12. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 13. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 14. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 15. Ішкі еңбек тәртібі 16. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері

Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Дағды 3: Диаметрі 500 мм дейінгі орташа және жоғары қысымдағы жұмыс істеп тұрған газ құбырларында ойып жалғау, ауыстыру және жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде слесарлық жұмыстарды орындау	Машықтар: 4 Разряд 3-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Жоғары және орташа қысымды газ құбырларының трассаларында конденсат жинағыштарды қарау, тексеру және орнату, олардан конденсатты шығару 2. Конденсат жинағыштардың тіректеріндегі анықталған ақаулықтарды жою 3. Газ құбырларын тексеріп шығудың графигін және маршруттық карталарын құру 4. Газ құбырларын тығыздыққа, үрлеуге және буландыруға сынау 5. Жерасты газ құбырларын жөндеу кезінде күрделі слесарлық жұмыстарды орындау, газдың кемуін және бітеулерді жою 6. Линзалы компенсаторларды, конденсат жинағыштарды, гидроқақпақтар мен ысырмаларды газдың орташа және жоғары қысымымен монтаждауды және демонтаждауды жүзеге асыру 7. Жер асты газ құбырларының орналасқан жерін анықтау, оларды оқшаулаудың жай-күйін электрондық аспаптармен тексеру 8. Ашылған учаскені оқшаулай отырып, газ құбырының трассасы бойынша шурфтау 9. Құбырларды дәнекерлеуге дайындау және ортасын дәлдеу 10. Жоғары қысымды газ құбырларында крандарды майлау 11. Газ құбырлары трассаларының жанындағы бөгде ұйымдардың жұмысын өндіруде газ құбырларының сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі шараларды қабылдау

		Білімдер:
		4 Разряд 3-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Газ құбырлары трассаларында жұмыс жүргізу қағидалары 2. Орташа және жоғары қысымды конденсат жинағыштардан конденсатты жою қағидаалары мен тәсілдері 3. Жерасты газ құбырларында жұмыс жүргізу кезінде қолданылатын барлық жүйедегі газ талдағыштардың құрылғысы және жұмысын тексеру 4. Газ құбырларын үрлеу, сынау және булау тәсілдері мен қағидалары 5. Жерасты газ құбырларын монтаждау, сынау және пайдалануға берудің техникалық шарттары 6. Күрделі жөнделетін газ құбырларындағы уақытша байпастардың құру қағидалары мен тәсілдері 7. Газ құбырларын жөндеу түрлері 8. Диаметрі 500 мм-ге дейінгі орта және жоғары қысымды газ құбырларында ойып жалғаулар мен ауыстырып қосуларды жүргізу қағидалары 9. Газ құбырларын оқшаулау жай- күйінің электрондық аспаптарының құрылымы мен жұмысы 10. Орта және жоғары қысымды барлық диаметрдегі газ құбырларға тығыздау муфталарын орнату тәсілдері 11. Диаметрі 500 мм-ге дейінгі орта және жоғары қысымды газ құбырларында линзалы компенсаторлар мен бекіту арматурасын монтаждау және бөлшектеу қағидалары мен құрылғысы 12. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 13. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 14. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 15. Ішкі еңбек тәртібі 16. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Кәсіби біліктілік пен дағдыларды өз бетінше дамыту қабілеті Мәселелерді шеше білу Қолданыстағы опциялар жиынтығынан ең жақсы әдістерді таңдау мүмкіндігі	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР ҚН 4.03-01-2011 «Газ тарату жүйелері» ҚР ЕЖ 4.03-101-2013 «Газ тарату жүйелері». МСҚН 4.03-01-2003 «Газ тарату жүйелері». Кеден одағының техникалық регламенті ТР ТС 032/2013 «Артық қысыммен жұмыс істейтін жабдықтардың қауіпсіздігі туралы».	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Газ жабдығын жөндеу және қызмет көрсету шебері
	4	Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі техник
13. Кәсіптің карточкасы «Авариялық-қалпына келтіру жұмыстары слесары»:		
Топтың коды:	7126-9	
Қызмет атауының коды:	7126-9-015	
Кәсіптің атауы:	Авариялық-қалпына келтіру жұмыстары слесары	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	3.1	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	63-шығарылым. «Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (63 -шығарылым) бекіту туралы» 2020 жылғы 10 қарашадағы № 441 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 13 қарашада № 21626 болып тіркелді. § 8-10 Газ шаруашылығындағы авариялық- қалпына келтіру жұмыстарының слесары, 4-6 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Газбен қамтамасыз ету жабдықтары мен жүйелерін құрастыру және пайдалану	Біліктілік: Газ құбырларын пайдалану және жөндеу слесарі
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Практикалық тәжірибе және / немесе кәсіптік даярлық (бір жылға дейінгі кәсіптік даярлық бағдарламалары бойынша білім беру ұйымының базасындағы курстар немесе кәсіпорында оқыту). Газ шаруашылығында 6 разряд үшін кемінде 3 жыл жұмыс өтілі		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Газ саласындағы жөндеу (авариялық) -қалпына келтіру жұмыстарын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Газ саласындағы объектілерде жөндеу- қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу кезінде дайындық жұмыстарын орындау 2. Газ саласындағы авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Газ саласындағы объектілерде жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу кезінде дайындық жұмыстарын орындау	Дағды 1: Газ саласы объектілерінде авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу кезінде тиеу-түсіру жұмыстарын орындау	Машықтар: Барлық разрядтар үшін: 1. Тиеу-түсіру жұмыстарын орындау 2. Тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізу орындарында қорғау және қоршау құрылғыларын орнату 3. Тасымалданатын жүктердің ауырлық орталығын көзбен анықтау 4. Жүктерді, оның ішінде ауыр салмақты және габаритті емес жүктерді қауіпсіз ілмектеу және орнын ауыстыру тәсілдерін таңдау 5. Жүктерді, оның ішінде ауыр салмақты және габаритті емес жүктерді ілмектеу және ілмектеу 6. Көтергіш құрылыстардың жабдықтарын, жол-құрылыс және арнайы техниканы құрастыруды орындау 7. Пайдалану алдында арқандар мен жүк ұстағыш құралдардың жарамдылығын тексеру 8. Қол слесарлық құрал- саймандарымен жұмыс істеу	

		Білімдер:
		Барлық разрядтар үшін: 1. Тиеу-түсіру жұмыстарын орындау ережесі 2. Көтеру-такелаж айлабұйымдарының құрылғысы және қолдану тәсілдері 3. Жүктерді ілмектеу, көтеру, орнын ауыстыру ережесі мен тәсілдері 4. Арқандардың, шынжырлардың, арқандардың мақсаты және қолдану ережесі 5. Жүктерді көтеру және орнын ауыстыру кезінде қолданылатын жүк қармаушы айлабұйымдардың құрылымы мен жұмыс принципі 6. Ілмектерді жалғау және байлау ережесі мен тәсілдері 7. Ілмектерді пайдалану мерзімдері және олардың жүк көтергіштігі 8. Көтергіш құрылыстардың, жол- құрылыс және арнайы техниканың құрылысы, мақсаты және құрастыру тәртібі 9. Жабдықтарды, пайдаланылатын аспаптар мен құрылғыларды пайдалану жөніндегі ережелер, нұсқаулықтар 10. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 11. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 12. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 13. Ішкі еңбек тәртібі 14. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Газ саласы объектілерінде жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу кезінде қосалқы жұмыстарды орындау	Машықтар:
		Барлық разрядтар үшін: 1. Жалпы және арнайы мақсаттағы схемаларды, карталарды, сызбаларды және техникалық құжаттаманы оқу 2. Құбырдың, жер асты коммуникацияларының нақты орналасқан жерін анықтау 3. Балташы жұмыстарын орындау 4. Қазаншұңқырлар мен траншеялар қабырғасын бекемдеу 5. Газталдағыштар көмегімен метан мен ауыр көмірсутектердің концентрациясын анықтау 6. Құдықтарда, қазаншұңқырларда жұмыс істейтіндерді сақтандыруды қамтамасыз ету 7. Құдықтарда, қазаншұңқырларда жұмыс істейтіндерді сақтандыруды қамтамасыз ету 8. Құбырларда орнатылған аспаптардың көрсеткіштерін есептеу 9. Дренаждық жұмыстарды орындау 10. Жабдықтарды, агрегаттар мен машиналарды, құбырларды жөндеуге және монтаждауға арналған құралдарды дайындау 10. Қарапайым ұста жұмыстарын орындау 11. Құбырларды, фасонды бөліктерді және бекіту құралдарын сұрыптау 12. Тораптар мен механизмдерді бөлшектеуге, құрастыруға арналған қарапайым құралдарды пайдалану 13. Жабдықты, құрал-саймандарды тиісті жағдайда ұстау

		Білімдер:
		Барлық разрядтар үшін: 1. Сызбаларды, карталарды және сызбаларды оқу ережесі 2. Авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу кезінде қолданылатын жабдықтардың, құрал-саймандар мен құрылғылардың түрлері мен мақсаты 3. Ағаш ұстасы, сырлау және сылау жұмыстарын орындау ережесі 4. Траншеялар мен қазаншұңқырларды бекемдеу және қайта бекіту ережесі 5. Құбырлардың, фасонды бөліктердің, бекіту құралдарының және құбыржолдар мен арматура бөлшектерінің түрлері 6. Жер жұмыстарын қолмен және механизмдерді пайдалана отырып орындау тәртібі 7. Аспаптарды (трассаны іздегіштерді) пайдалану ережесі) 8. Топырақ сипаттамасына байланысты траншея қабырғаларын бекіту түрлері 9. Құдықтарда, қазаншұңқырларда жұмыс істейтіндерді сақтандыру тәсілдері мен құралдары 10. Құбырларды жөндеуге шығару, жұмыстарды жүргізу және құбырларды пайдалануға енгізу үшін құбыр учаскелерін ажырату бойынша жұмыстарды жүргізу тәртібі 11. Қарапайым ұсталық жұмыстарды орындау ережесі 12. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 13. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 14. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 15. Ішкі еңбек тәртібі 16. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Газ саласындағы авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын орындау	Дағды 1: Диаметрі 500 мм дейінгі төмен және орташа қысымды жұмыс істеп тұрған газ құбырларында жөндеу жұмыстарын орындау	Машықтар:
		4 Разряд 1. Конденсат жинағыштан газконденсатын жою 2. Крандарды майлау, газ құбырларын герметикалыққа сынау жүргізу, оларды үрлеу және булау 3. Авариияны жою үшін жерасты газ құбырларының трассасы бойынша шурфтарды қазуды жүзеге асыру 4.Тұрмыстық газ аппаратурасын, ас дайындау қазандықтарын, сұйытылған газдың топтық баллонды қондырғыларын, сондай- ақ газ тұтыну пештерінде және өнеркәсіптік, коммуналдық- тұрмыстық және ауыл шаруашылығы кәсіпорындары мен мекемелерінің басқа да агрегаттарында орнатылған газ жабдықтарын қалпына келтіру бойынша жөндеу жұмыстарын орындау 5. Газды желіге қосу және газ жабдығын желіге қосу

		Білімдер:
		4 Разряд 1. Тұрмыстық газ аппаратурасын, автоматикасы бар пәтерлік жылыту қазандықтарының, ас қорыту қазандықтарының және сұйытылған газдың топтық баллонды қондырғыларының құрылғысы, техникалық пайдалану және жөндеу ережесі 2. Газды желіге қосу, газ жабдығын монтаждау және желіге қосу ережесі 3. Газ құбырлары мен коммуникациялардың орналасу схемалары 4. Қысыммен жұмыс істейтін резервуарлар мен басқа да ыдыстарды орнату және қауіпсіз пайдалану жөніндегі қазандық қадағалау ережесі 5. Диаметрі 500 мм-ге дейінгі төмен және орташа қысымдағы жұмыс істеп тұрған газ құбырларының трассаларында авариялық-жөндеу жұмыстарын жүргізу ережесі 6. Газ құбырларын үрлеу, булау және герметикалыққа сынау ережесі 7. Авариялық газ құбырларында уақытша байпастарды орнату; шойын газ құбырларының кең ағынды қосылыстарында жөндеу жұмыстарын жүргізу және газ құбырларында муфталарды орнату тәсілдері 8. Жерасты газ құбырларын монтаждау мен пайдаланудың техникалық шарттары 9. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 10. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 11. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 12. Ішкі еңбек тәртібі 13. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Диаметрі 500 мм асатын жоғары қысымды қолданыстағы газ құбырларында және металл емес газ құбырларында авариялық-жөндеу жұмыстарын орындайды	Машықтар:
		6 разряд: 5-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Тікелей трассада газ құбырының аса күрделі ірі фасонды бөліктері мен жекелеген бөлшектерін белгілеу, дайындау және монтаждау 2. Жұмыс істеп тұрған газ құбырлары мен газ тұтыну жабдықтарындағы катодты, протекторлы және дренажды электр қорғау қондырғыларын, автоматика мен телемеханикалық құрылғыларды ажырату, ретке келтіру және қосу 3. Газ жабдықтарын электрмен қорғау бойынша жұмыстар жүргізу 4. Газгольдерлік станцияларда авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу 5. Газ құбырының жай-күйін және оны диагностикалық аспаптармен оқшаулауды анықтау 6. Аварияны жою, автоматика және телемеханика жабдықтарын баптау және іске қосу бойынша біліктілігі төмен персоналдың жұмысын басқару

		Білімдер:
		6 разряд: 5-разрядтағы білімдерге қосымша: 1. Диаметрі 500 мм асатын жоғары қысымды қолданыстағы газ құбырларында және металл емес газ құбырларында авариялық-жөндеу жұмыстарын жүргізу ережесі 2. Газ құбырлары мен электрлік қорғау қондырғыларының орналасу схемалары 3. Қолданыстағы газ құбырларында кесу және ауыстырып қосу тәсілдері мен ережесі 4. Қолданыстағы газ құбырларында ойып жалғау және ауыстырып қосу тәсілдері мен ережесі 5. Жерасты газ құбырларындағы күрделі жабдықтардың конструктивтік ерекшеліктері және оны жөндеу ережесі 6. Газ құбырларының сызбалары (жоспар, профиль, дәнекерлеу схемасы) және газ құбырларының күрделі тораптары мен қиылыстарының эскиздерін жасау қағидалары 7. Телемеханика және автоматика жүйелерімен жабдықталған газ реттегіш станцияларда (пункттерде) және қазандықтарда газ жабдықтары мен автоматиканы баптау 8. Электр қондырғыларында жұмыс жүргізу, телемеханика және автоматика жүйелерінің жабдықтары мен аппаратураларын баптау ережесі 9. Күрделі бақылау-өлшеу және диагностикалық аспаптарды баптау және реттеу 10. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 11. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 12. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 13. Ішкі еңбек тәртібі 14. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Кәсіби біліктілік пен дағдыларды өз бетінше дамыту қабілеті Мәселелерді шеше білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	«Газ тарату жүйелері» ҚР ҚН 4.03-01-2011 «Газ тарату жүйелері» ҚР ЕЖ 4.03-101-2013 «Газ тарату жүйелері» ХҚН 4.03-01-2003 ТР ТС 032/2013 «О безопасности оборудования, работающего под избыточным давлением»	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі техник
14. Кәсіптің карточкасы «Газ жабдықтарын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь»:		
Топтың коды:	7126-9	
Қызмет атауының коды:	7126-9-020	
Кәсіптің атауы:	Газ жабдықтарын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	3.2	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	63-шығарылым. «Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (63 -шығарылым) бекіту туралы» 2020 жылғы 10 қарашадағы № 441 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 13 қарашада № 21626 болып тіркелді. § 3-5 Газ жабдығын пайдалану және жөндеу жөніндегі слесарь, 3-5 разряд	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Газбен қамтамасыз ету жабдықтары мен жүйелерін құрастыру және пайдалану	Біліктілік: Газ құбырларын пайдалану және жөндеу слесарі
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Газ шаруашылығында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7126-9-017 - Технологиялық және газ жабдықтарын пайдалану және қызмет көрсету жөніндегі слесарь 7126-9-018 - Технологиялық жабдықтарды жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі слесарь		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Газ тасымалдау жабдығының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Күрделі газ тасымалдау жабдығының техникалық қызмет көрсету және жөндеу (ТҚКЖ)	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Күрделі газ тасымалдау жабдығының техникалық қызмет көрсету және жөндеу (ТҚКЖ)	Дағды 1: Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдеріне техникалық қызмет көрсету	Машықтар: 5 разряд: 4-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Жалпы және мамандандырылған мақсаттағы техникалық құжаттаманы оқу 2. Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдеріне техникалық қызмет көрсетуді орындау үшін аспаптар мен құрылғыларды пайдалану 3. Қол слесарлық және механикаландырылған құрал-саймандармен жұмыс істеу 4. Газды ауамен салқындату аппаратының қалақтары шабуылының қажетті бұрышын қою 5. Газ айдау агрегаттарын реттеу жүйесінің жекелеген элементтерін баптау үшін құралдарды пайдалану 6. Тығыздағыш материалдарды шар крандарына толтыратын құрылғыларды қолдану 7. Газдың шығып кетуін анықтау үшін беттік-белсенді заттарды пайдалану 8. Тасымалданатын газталдағышты пайдалану 9. Газтурбиналық қозғалтқыштардың газ-ауа трактісін жууға арналған құрылғыны пайдалану 10. Тазалағыш заттарды қолдану 11. Өшіретін құрылғыларды бөлшектеу, ауыстыру және майлау 12. Бұрандалы және дәнекерленген қосылыстардың герметикалығын тексеру 13. Газды редуциялау пункттерінің сақтандырғыш және бекіту клапандарын баптауды жүргізу	

	Білімдер:
	5 разряд: 4-разрядтағы білімдерге қосымша: 1. Материалтану 2. Газ динамикасының негіздері 3. Газ конденсатының физикалық- химиялық қасиеттері, оны кәдеге жарату тәртібі мен қағидалары 4. Шар крандарын толтыратын құрылғылардың түрлері, типтері және сипаттамалары 5. Резеңке тығыздаулар мен мембраналардың ықтимал ақаулары 6. Газ жабдықтарын пайдалану жөніндегі нұсқаулық 7. Шар крандарының тіреулерін реттеу тәртібі 8. Технологиялық жабдықтың жобалық жағдайы 9. Қазақстан Республикасының қадағалау органдарының бақылауындағы жабдықты техникалық куәландыруға қойылатын талаптар 10. Газ реттеу пункттерінің құрылғыларының жұмыс істеу принциптері және техникалық құрылғыларын жөндеу қағидалары 11. Сұйық газ тарату станцияларындағы орталықтан тебетін және поршенді сорғылардың, булау құрылғыларының, компрессорлардың құрылымы, қолдану принципі және жөндеу қағидалары 12. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 13. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 14. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 15. Ішкі еңбек тәртібі 16. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

Дағды 2: Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін бөлшектеу, монтаждау	Машықтар:
	5 разряд: 4-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Бақылау-өлшеу аспаптары мен құралдарымен өлшеуді орындау 2. Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін монтаждауға, бөлшектеуге дайындауды орындау 3. Монтаждау және бөлшектеу жұмыстарын орындау кезінде слесарлық, механикаландырылған құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану 4. Монтаждау және бөлшектеу жұмыстарына арналған құрылғыларды дайындау 5. Түрлі биіктікте күрделі жабдықтар мен машиналарды орнатуды орындау 6. Пайдалану алдында жүк ұстағыш құрылғылардың жарамдылығын тексеру 7. Газ реттеу пункттері мен станцияларының жабдықтары мен станцияларының автоматикасын жөндеуден кейін оларды баптау және реттеу жөніндегі слесарьлық жұмыстарды орындау 8. Қолданыстағы газ құбырларға ойып жалғау және кесу жөніндегі слесарьлық орта күрделіктегі және күрделі жұмыстарды орындау 9. Газгольдерлік және газ тарату станцияларында инспекторлық тексеруге жататын жабдықтарды тапсыруға дайындау және қатысу 10. Газгольдерлік, газ тарату және газ реттеу станцияларының жабдықтары мен жер асты коммуникацияларын демонтаждау, монтаждау, жөндеу кезінде слесарлар бригадасын басқаруды жүргізу 11. Бақылау-өлшеу аспаптарын баптауды жүргізу 12. Ауладағы резервуарлық сұйық газ құрылғыларын толтыру, олардағы қалдықтарды шығару, сол құрылғыларды кезеңімен куәландыруға дайындауды жүргізу 13. Булау құрылғыларын іске қосу және реттеуді жүргізу 14. Реттегіш және резервуарлық құрылғылардың газ жабдықтарын жөндеуге ақаулы ведомостар жасау
	Білімдер:
	5 разряд: 4-разрядтағы білімдерге қосымша: 1. Слесарлық жұмыстардың тәсілдері 2. Бөлшектер сызбаларын оқу қағидалары 3. Монтаждау және бөлшектеу жұмыстарын орындау кезіндегі операциялардың тәртібі мен реттілігі 4. Бақылау-өлшеу аспаптары мен құралдарының мақсаты, құрылысы және қолдану қағидалар 5. Жүк қармаушы айлабұйымдар мен жүк көтергіш механизмдерді пайдалану жөніндегі талаптар 6. Қол және механикаландырылған құралдардың түрлері мен мақсаты 7. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 8. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 9. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 10. Ішкі еңбек тәртібі 11. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 3: Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін бөлшектеу, құрастыру	Машықтар:
		5 разряд: 4-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін бөлшектеу және құрастыру 2. Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін қиыстыру 3. Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін құрастыруға және бөлшектеуге арналған слесарлық құрал мен айлабұйымдарды пайдалану 4. Бақылау-өлшеу аспаптары мен құралдарының көмегімен өлшеуді жүргізу
		Білімдер:
		5 разряд: 4-разрядтағы білімдерге қосымша: 1. Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін бөлшектеу, құрастыру кезінде сапаны бақылау әдістері мен тәсілдері 2. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 3. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 4. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 5. Ішкі еңбек тәртібі 6. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 4: Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін жөндеу	Машықтар:
		5 разряд: 4-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Тораптар мен механизмдердің тозуын көзбен бағалау 2. Дәнекерлеу және балқыту арқылы жөндеуді орындау үшін тораптар мен бөлшектерді дайындау 3. Қырып тегістеу, аралау, қиюластыру және құрсаулау, ысқылау, жетілдіру, жылтыратуды орындау 4. Күрделі бөлшектерді кесу, түзету, ию, кесу, аралау, бұрғылау 5. Қаңылтырлау, реттеу, майлау, бекіту жұмыстарын орындау 6. Сыдыру, үстел-бұрғылау,құбыр ию, қайрау станогында және ажарлау машинкасында жұмыстарды орындау 7. Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін қиыстыру

	Білімдер:
	5 разряд: 4-разрядтағы білімдерге қосымша: 1. Дәнекерлеу ісінің негіздері 2. Серіппелі механизмге қойылатын талаптар 3. Күрделі тораптардың, механизмдердің, машиналардың, агрегаттардың, аппараттардың, технологиялық құбырлардың құрылысы, мақсаты және жұмыс істеу принципі 4. Шектеулер мен отырғызу жүйесі, квалитеттер мен квалитеттер бойынша кедір-бұдырлықтың параметрлері туралы жалпы мәліметтер 5. Слесарлық электр және пневмоқұралдар әрекетінің принциптері 6. Жабдықтың ақауларының пайда болу себептері және оларды жою тәсілдері 7. Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін жөндеудің технологиялық операциялары 8. Күрделі тораптар мен механизмдерді реттеу тәсілдері 9. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 10. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 11. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 12. Ішкі еңбек тәртібі 13. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 5: Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін сынау	Машықтар:
	5 разряд: 4-разрядтағы дағдыларға қосымша: 1. Сынау жүргізу кезінде қызмет көрсетілетін жабдықтың дұрыс жұмыс істеуін бағалау 2. Жөндеу кезінде жабдықтарды сынау
	Білімдер:
	5 разряд: 4-разрядтағы білімдерге қосымша: 1. Су сынақтарын жүргізу кезінде құбыржолдар элементтерінің ақауларының сипатты белгілері 2. Машиналар мен аппараттардың, агрегаттардың, технологиялық құбырлардың күрделі тораптары мен механизмдерін сынауды жүргізу тәртібі 3. Жетекті қозғалтқыштары бар сорғыларды, желдеткіштерді орталықтандыруды орындау тәртібі 4. Гидро-пневматикалық сынақтарын жүргізу бойынша нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптары 5. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 6. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 7. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 8. Ішкі еңбек тәртібі 9. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінділік Кәсіби біліктілік пен дағдыларды өз бетінше дамыту қабілеті Мәселелерді шеше білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	«Газ тарату жүйелері» ҚР ҚН 4.03-01-2011 «Газ тарату жүйелері» ҚР ЕЖ 4.03-101-2013 «Газ тарату жүйелері» ХҚН 4.03-01-2003 ТР ТС 032/2013 «О безопасности оборудования, работающего под избыточным давлением»		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі техник	
15. Кәсіптің карточкасы «Газ жабдықтарын жөндеу және оларға қызмет көрсету мастері»:			
Топтың коды:	3118-4		
Қызмет атауының коды:	3118-4-005		
Кәсіптің атауы:	Газ жабдықтарын жөндеу және оларға қызмет көрсету мастері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы «Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 90 Участке шебері		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Электромеханикалық жабдықтарға техникалық қызмет көрсету, жөндеу және пайдалану (түрлері және салалары бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрлар даярлаудың тиісті саласында жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірісте кемінде 1 жыл жұмыс өтілі немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (орта арнаулы, орта кәсіптік) білім және жұмыс өтілі өндірісте кемінде 3 жыл, тиісті мамандық бойынша білімі болмаған жағдайда, өндірістегі жұмыс өтілі 5 жылдан кем емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3115-2-001 - Жабдықтарды жөндеу мастері (өнеркәсіпте)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Газ жабдығының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Газ жабдығын пайдалану бойынша жұмыстарды ұйымдастыру 2. Газ жабдығына жөндеу жүргізу және қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Газ жабдығын пайдалану бойынша жұмыстарды ұйымдастыру			

	Дағды 1: Газ жабдығына ағымдағы жөндеу және техникалық қызмет көрсетуді құжаттамалық сүйемелдеу	Машықтар:
		1. Нормативтік-техникалық құжаттамаларды түсіну, сызбаларды оқу 2. Техникалық тапсырмаларды, ақау ведомостарын, жабдықты жөндеуге қабылдауға және тапсыруға құжаттарды ресімдеу 3. Газ жабдығын пайдалануға қабылдау 4. Газ жабдықтарын тексеру және техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу бойынша жылдық кестелерді құру 5. Өлшеу құралдарын тексеру кестесін дайындау 6. Жөндеу жұмыстарын жүргізудің желілік кестесін қалыптастыру 7. Қосалқы бөлшектерге, материалдарға, құралдарға өтінімдер жасау, сондай-ақ олардың дұрыс жұмсалуын бақылау 8. Газ қауіпті жұмыстарға наряд- рұқсат ресімдеу 9. Өндірістік тапсырманы бағынышты персоналға бөлу
		Білімдер:
		1. Учаске жабдықтары және оны техникалық пайдалану ережесі, газ шаруашылығының өндірістік-шаруашылық қызметінің әдістері 2. Ұйымның өндірістік-шаруашылық және қаржы - экономикалық қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері, ішкі және сыртқы нормативтік құжаттар 3. Жабдықты жоспарлы-алдын ала жөндеу жүйесі 4. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Газ жабдығы жұмысының беріктігі мен сенімділігін арттыру жөніндегі іс-шараларды орындау	Машықтар:
		1. Газ жабдығының жұмыс параметрлерін талдау 2. Газ жабдығына әдістемелік және нормативтік материалдарды, техникалық құжаттаманы әзірлеу 3. Материалдарды, бөлшектерді, тораптарды, агрегаттарды және газ жабдығын сынауды жүргізу 4. Газ жабдығына паспорттар, қосалқы бөлшектерге спецификациялар, ақаулар ведомосі және басқа техникалық құжаттама жасау 5. Газ жабдығының, құрал- сайманның, құрылғылардың, коммуникациялардың, өндірістік құралдардың, жеке қорғау құралдарының жай-күйі мен дұрыс пайдаланылғандығын, сондай-ақ жұмыстарды жүргізудің дұрыстығын бағалау 6. Газ жабдығына техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарының, жабдықты пайдалануды жақсарту және пайдалану тиімділігін арттыру жөніндегі іс-шаралардың перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеу

		Білімдер:
		1. Жабдыққа арналған паспорттарды, жабдықтарды пайдалану және оларға техникалық қызмет көрсету жөніндегі нұсқаулықтарды, ақаулар мен ерекшеліктер ведомостарын жасау тәртібі 2. Қондырғының технологиялық регламенті, жабдықтарды пайдалану және техникалық қызмет көрсету бойынша өндірістік нұсқаулықтардың талаптары 3. Негізгі және қосалқы қызмет көрсетілетін жабдықтың төлқұжаттардың 4. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Газ жабдығына жөндеу жүргізу және қызмет көрсету	Дағды 1: Жабдықты жөндеуге беру, жабдықты жөндеуден шығару, пайдалануға беру	Машықтар:
		1. Газ жабдығын жөндеуден кейін жұмысқа дайындау, құрылғылар мен тораптарға техникалық тексеру жүргізу 2. Газ жабдығы элементтерінің параметрлері мен сенімділігін бақылау 3. Ақауларды уақтылы анықтау мақсатында тестілік тексерулер жүргізу 4. Газ жабдығын өнеркәсіптік пайдалануға сынау және қабылдау
		Білімдер:
		1. Жабдықты пайдаланудан қабылдау және шығару тәртібі 2. Жабдықты жөндеуге тапсыру және жөндеуден кейін қабылдау ережесі 3. Жабдықты монтаждау, реттеу және баптау әдістері 4. Жабдықтың техникалық жай- күйіне тексеру жүргізу әдістері 5. Жабдықты консервациялау ережесі 6. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Газ жабдығына техникалық қызмет көрсету және жөндеу	Машықтар:
		1. Жабдықтарды, құбырларды, қондырғыларды, жүйелерді, құрылыстарды техникалық қызмет көрсету, жөндеу және диагностикалық тексеру кезектілігін анықтау 2. Қызмет бағыты бойынша бақылау-өлшеу аспаптары мен құралдарын пайдалану 3. Газ жабдығын монтаждау (бөлшектеу) процесін басқару 4. От, газ қауіпті және қауіптілігі жоғары басқа да жұмыстарды жүргізу 5. Пайдалану міндеттерін орындаудың басымдығын анықтау

		Білімдер:	
		1. Газ жабдығының техникалық сипаттамалары, құрылымдық ерекшеліктері, типтік ақаулар мен ақаулар, мақсаты, жұмыс режимі және пайдалану ережесі 2. Жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру және технологиясы 3. Учаскеге бекітілген жабдықтарға техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді орындау түрлері, әдістері мен технологиясы 4. Учаскеге бекітілген жабдық ақауларының түрлері және оларды жою тәсілдері 5. Учаскенің технологиялық схемасы 6. Отпен, газға қауіпті және қауіптілігі жоғары басқа да жұмыстарды жүргізу жөніндегі ереже 7. Телемеханика негіздері 8. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Дәлдік Техникалық сауаттылық ұқыптылық Кәсіптік біліктілігі мен дағдыларды өз бетінше дамыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	«Мұнай-газ салаларындағы қауіпті өндірістік объектілердің өнеркәсіптік қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидалары» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы №355 бұйрығымен бекітілген.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Газ объектілерінің жабдықтарын пайдалану жөніндегі инженер	
16. Кәсіптің карточкасы «Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі техник»:			
Топтың коды:	3118-3		
Қызмет атауының коды:	3118-3-003		
Кәсіптің атауы:	Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі техник		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2016 жылғы 24 мамырдағы № 217 бұйрығымен бекітілген Мұнай-газ өндіру саласындағы басшылардың, мамандардың және басқа да қызметшілердің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары § 12 Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі техник		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық объектілерінің инженерлік жүйелерін монтаждау және пайдалану	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Газбен қамтамасыз ету жабдықтары мен жүйелерін құрастыру және пайдалану	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	1 жыл жалпы жұмыс тәжірибесі		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3118-4-012 - Мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі техник		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Газ тасымалдау жабдығын пайдалануды құжаттамалық қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Газ жабдықтарын пайдалану жөніндегі құжаттаманы жүргізу 2. Қызмет бағыты бойынша есептілікті қалыптастыру
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Газ жабдықтарын пайдалану жөніндегі құжаттаманы жүргізу	Дағды 1: Газ жабдықтарын пайдалану және жұмыстарды қауіпсіз орындау жөніндегі нұсқаулықтарды ресімдеу	Машықтар:
		1. Жалпы және арнайы мақсаттағы технологиялық схемаларды, сызбаларды және техникалық құжаттаманы оқу 2. Пайдалану құжаттамаларымен жұмыс істеу 3. Қолда бар нормативтер негізінде материалдық-техникалық ресурстарға, жеке және ұжымдық қорғану құралдарына қажеттілікті айқындау 4. Технологиялық схемаларды, сызбаларды, жабдықтың паспортын ресімдеу 5. Ұйымдастыру-өкімдік құжаттарды ресімдеу 6. Дербес компьютермен және оның перифериялық құрылғыларымен, ұйымдастыру техникасымен жұмыс істеу 7. Тапсырмаларды орындау туралы есептер дайындайды, орындалатын жұмыстар туралы техникалық есептер үшін материалдарды өңдейді 8. Жабдықты жаңғыртумен байланысты техникалық құжаттамадағы өзгерістерді ресімдейді
		Білімдер:
		1. Сызу және схемаларды құрастыру негіздері 2. Техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша стандарттар, техникалық шарттар, басшылыққа алатын құжаттар 3. Газ жабдықтарын пайдалану және жұмыстарды қауіпсіз орындау жөніндегі нұсқаулықтарды ресімдеу қағидалары 4. Газ жабдықтарының мақсаты, құрылысы және жұмыс істеу принциптері 5. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 6. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 7. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 8. Ішкі еңбек тәртібі 9. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 2: Газ объектілері жабдықтарының жұмысы туралы, оның ішінде ақпараттық жүйелердегі деректерді жүргізу және өзектендіру	Машықтар:
		1. Жабдықтар мен газ құбырларының орналасуының технологиялық схемаларын, сызбаларды өзекті жағдайда ұстау 2. Бөлімше бойынша жабдықтың, оның жұмысындағы ақаулардың есебін жүргізу 3. Арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалану 4. Жаңа жүйелерді және саланың объектілерінде пайдаланылатын жабдықты зерттейді жән меңгереді 5. Перспективалық әзірленімдерді, пайдалануды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулықтарды әзірлеуге, іске қосу-баптау жұмыстарын жүргізуге қатысады 6. Технологиялық жабдық сынағына, жаңа жабдық пен технологиялық процестерді тексеру мен игеру бойынша эксперименттік жұмыстарды жүргізуге қатысады 7. Жүйелер мен жабдық жұмысының сенімділігі мен үнемділігі бойынша материалдарды талдауға, таңдауға қатысады 8. Материалдарды өңдеу кезінде жеделділікті арттыру мен еңбек шығынын қысқарту мақсатында есептеу техникасын енгізуге қатысады
		Білімдер:
		1. Орындау, жобалау құжаттамасын сақтау тәртібі 2. Іс жүргізу жөніндегі нормативтік актілер мен өкімдік құжаттардың талаптары 3. Пайдаланушы деңгейіндегі дербес компьютерде жұмыс істеу ережелері, қызмет бағыты бойынша пайдаланылатын бағдарламалық жасақтама 4. Қызмет бағыты бойынша газ жабдығының жұмысымен байланысты ақпараттық жүйелер 5. Өндірістік қуаттылықтар, пайдалану сипаттамалары, техникалық-экономикалық сипаттамалары және жабдықтың конструктивтік ерекшеліктері 6. Технологиялық схемалар мен жүйелер, қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарды орнату және қауіпсіз пайдалану қағидалары 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 8. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 9. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 10. Ішкі еңбек тәртібі 11. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Қызмет бағыты бойынша есептілікті қалыптастыру	Дағды 1: Материалдық-техникалық ресурстарды пайдалану бойынша есептер жасау	Машықтар:
		1. Материалдық-техникалық және отын-энергетикалық ресурстарға қажеттілікті анықтау 2. Белгіленген есептілік шеңберінде ұсынылатын ақпаратты талдау 3. Материалдық-техникалық және отын-энергетикалық ресурстарды пайдалану бойынша есептерді қалыптастыру 4. Тозған құрал мен жарақтарды есептен шығару актілерін ресімдеу 5. Газ объектілерін пайдалану саласындағы есептілікті қалыптастыру

		Білімдер:
		1. Есептілікті жасау тәртібі 2. Шикізат, материалдар, ЖҚҚ, отын және энергия шығыны бойынша нормативтік материалдар 3. Бағдарламалық жасақтаманы пайдаланатын пайдаланушы көлемінде жеке компьютерде жұмыс істеу ережелері 4. Газ объектілері жабдықтарын пайдалану саласындағы есептілікті қалыптастыруға қойылатын талаптарды белгілейтін стандарттар, техникалық регламент, нұсқаулықтар 5. Тозған құрал-саймандар мен жарақтарды есептен шығару тәртібі 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 7. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 8. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 9. Ішкі еңбек тәртібі 10. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Жұмыс уақытын пайдалануды есепке алу табелін жүргізу	Машықтар:
		1. Жұмыс уақытын пайдалануды есепке алу табелін ресімдеу 2. Жұмыс балансы уақытын есептеу 3. Ауысым жұмысшыларына арналған кестелерді құру
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері 2. Ұйымның кәсіби қызмет саласындағы нормативтік-техникалық, әдістемелік және ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттары 3. Экономикалық қызмет, ұйымда еңбекті ұйымдастыру, өндіріс және басқару негіздері 4. Еңбек және демалыс режимдері 5. Ауысым кестелері 6. Ішкі еңбек тәртібінің қағидалары 7. Өндірістік санитарлық ережелер 8. От және газ қауіпті жұмыстарды жүргізу жөніндегі нұсқаулықтар және басқа да ережелер 9. Экономика негіздері, еңбекті ұйымдастыру және басқару 10. Еңбек заңнамасының негіздері 11. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау қағидалары 12. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 13. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 14. Ішкі еңбек тәртібі 15. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Дәлдік Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Техникалық сауаттылық Кәсіптік біліктілік пен икемділікті өз бетінше дамыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	«Газ тарату жүйелері» ҚР ҚН 4.03-01-2011 «Газ тарату жүйелері» ҚР ЕЖ 4.03-101-2013 «Газ тарату жүйелері» ХҚН 4.03-01-2003 ТР ТС 032/2013 «О безопасности оборудования, работающего под избыточным давлением»	

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі инженер	
	5	Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі инженер	
17. Кәсіптің карточкасы «Газ қызметінің (учаскесінің)бастығы»:			
Топтың коды:	1329-3		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Газ қызметінің (учаскесінің)бастығы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 32-параграф. Жабдықтарды пайданалу қызметінің бастығы (бас механигі)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық объектілерінің инженерлік жүйелерін монтаждау және пайдалану	Біліктілік: Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық объектілерінің инженерлік жүйелерін монтаждау және пайдалану қолданбалы бакалавры
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Газбен қамтамасыз ету жабдықтары мен жүйелерін құрастыру және пайдалану	Біліктілік: Газ объектілері құрал-жабдығын пайдалану технигі
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және маман лауазымдарында мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде 3 жыл немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және маман лауазымдарында мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1329-3-017 - Қызмет бастығы (электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауаны кондинционерлеу) 1329-3-020 - Учаске бастығы (электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауаны кондинционерлеу)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Газбен жабдықтау жүйесінің үздіксіз, қауіпсіз және тиімді жұмысын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Газ тарату желілерін пайдалану процесін басқару 2. Техникалық құжаттаманы әзірлеуді қамтамасыз ету 3. Газ тарату жүйелерін пайдалану бойынша персоналдың қызметін жоспарлау және бақылау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Газ тарату желілерін пайдалану процесін басқару			

	Дағды 1: Жоспарлы-алдын алу және авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу	Машықтар: 1. Регламенттік жұмыстарды орындау кестесін бекіту 2. Отқа және газға қауіпті жұмыстардың тізбелері мен жоспарларын бекітуге, олардың орындалуын бақылауға 3. Газ жабдықтарында және газ тарату желілерінде авариялық жағдайларда жұмыстарды ұйымдастыруды жүргізу 4. Жоспарлы жұмыстарды ұйымдастыру және қауіпсіз жүргізу жөніндегі іс-шаралардың орындалуын бекіту және бақылау 5. Өндіруші зауыттар белгілеген газ жабдығының тұрақты және тиімді жұмыс режимін, пайдалану, техникалық қызмет көрсету ережелерін сақтауды қамтамасыз ету 6. Газ учаскесі шегінде көктемгі су тасқынына жабдықтарды дайындау және күзгі-қысқы кезеңде пайдалану жөніндегі іс-шаралардың жоспарын бекіту және орындалуын бақылау 7. Жабдықтардың жұмысына, газ беру режимдерінің сақталуына бақылау жүргізу 8. Пайдалану персоналының жұмысын жоспарлау 9. Газ құбырларының қолданыстағы учаскелерін ажыратуды қарастыру және келісу 10. Жабдықтар мен газ құбырларын жөндеуге қою туралы шешім қабылдау 11. Энергия үнемдеу, жөндеу технологиялары, еңбек әдістері мен тәсілдері бойынша озық тәжірибені қолдану 12. Өлшеу құралдарын тексеру кестесін бекіту 13. Газ жабдығының техникалық параметрлерін, беру режимі бойынша деректерді және жедел есептілікті талдау 14. Газ объектілерінің жабдықтарында жұмыстарды орындау кезіндегі тәуекелдерді бағалау 15. Қызмет бағыты бойынша мамандандырылған бағдарламалық өнімдерді пайдалану

		Білімдер:
		1. Жөнделген жабдықты жөндеу, бөлшектеу және монтаждау, дәлдігін тексеру және сынау технологиясы мен әдістері 2. Отқа және газға қауіпті жұмыстарды жүргізу жөніндегі нормативтік құжаттар 3. Газ объектілері жабдықтарының мақсаты, құрылысы және жұмыс істеу принциптері 4. Газ жабдығы ақауларының түрлері және оларды жою тәсілдері 5. Газ жабдығының, Технологиялық схемалар мен жүйелердің нұсқаулары мен конструкциясы, қысыммен жұмыс істейтін ыдыстардың құрылымы мен қауіпсіз пайдалану ережелері 6. Мұнай мен газдың физика-химиялық қасиеттері 7. Газ жабдықтары мен газ тарату желілерін пайдалануға қойылатын талаптарды белгілейтін салалық стандарттар, техникалық регламенттер, нұсқаулықтар (нұсқаулықтар) 8. Жетілдірілген жөндеу технологиялары, прогрессивті әдістер мен еңбек әдістері 9. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 10. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 11. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 12. Ішкі еңбек тәртібі 13. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Газ тарату жүйелерін пайдалану жөніндегі жұмыстардың жай-күйін техникалық бақылау және орындалуын технологиялық бақылау	Машықтар:
		1. Сызбалар мен сипаттамаларды оқыңыз 2. Персоналдың газ жабдықтарын, механизмдерін пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарды сақтауы жөнінде шаралар қабылдау 3. Бағдарламаларды әзірлеу және жұмысшыларды жұмыс жүргізудің қауіпсіз әдістеріне оқытуды жүргізу 4. Газ жабдығы жұмысының тиімділігін арттыру (оңтайландыру) бойынша шешімдер қабылдау 5. Авариялардың, инциденттердің және жабдықтың жұмысынан бас тартудың себептерін талдау, олардың алдын алу жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және бекіту 6. Газ объектілері жабдықтарының технологиялық параметрлерін түзету бойынша шешімдер қабылдау 7. Жабдықтың жұмысындағы бұзушылықтарды тану 8. Сертификаттау және аттестаттау кезінде туындайтын проблемалардың шешімдерін қалыптастыру 9. Жаңа техниканы, рационализаторлық ұсыныстарды, жұмыс орнының ұйымдастырушылық-техникалық жағдайларын өзгерту тәсілдері бойынша шешімдер қабылдау

		Білімдер:
		1. Кәсіпорынның технологиялық регламенттері 2. Қысыммен жұмыс істейтін құбырлар мен арматураға қойылатын талаптар 3. Негізгі Бақылау-өлшеу аспаптарының, оның ішінде қауіпсіздік аспаптарының әрекет ету принциптері 4. Газ жабдығына техникалық қызмет көрсету мен жөндеуді орындау түрлері, әдістері мен технологиялары 5. Кәсіптер мен жұмыс түрлері бойынша еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтар 6. Құбырларды дәнекерлеу және дәнекерленген қосылыстарды термиялық өңдеу кезіндегі негізгі талаптар 7. Материалтану негіздері 8. Дәнекерлеу өндірісінің негіздері 9. Газ жабдығының тиісті жұмысының негізгі техникалық көрсеткіштері 10. Гидравликалық есептеуді орындау әдістемесі 11. Құбырлардың коррозиясының себептері және онымен күресу жолдары. 12. Құбырлар мен арматураларға зақым келтіретін себептер, олардың алдын алу және жою тәсілдері 13. Өндірістік қуаттар және жабдықтың жұмыс режимдері 14. Жабдықтар мен желілердің, тұтынушыларды қосу тораптарының аумақтық орналасуы 15. Жабдықтың техникалық жай-күйінің сәйкестігін бақылау құралдары 16. Қарапайым такелаж құралдарын м жүк көтергіш механизмдерді пайдалану құрылымы мен ережелері 17. Жер жұмыстарын жүргізу түрлері мен ережелері 18. Өлшеу құралдарының құрылғысы, жұмыс принципі және орнату орны
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 3: Газ учаскесінің (қызметінің)шаруашылық қызметін қамтамасыз ету	Машықтар:
		1. Құралды, қосалқы бөлшектерді, материалдарды, арнайы материалдарды сатып алуға өтінімдер бекітілсін. киім және т. б. 2. Алынған негізгі құралдарды, құралдарды, қосалқы бөлшектерді, материалдарды және т.б. қойма есебіне қоюды және оларды есептен шығаруды қамтамасыз ету және бақылау 3. Мерзімді түгендеу жүргізу 4. Пайдалану үшін қажетті отын-энергетикалық ресурстардың, майлаудың, майлардың және басқа да материалдардың шығындарын есепке алуды және үлестік нормаларын сақтауды ұйымдастыру және оларды төмендету жөніндегі іс-шараларды енгізу 5. Одан әрі пайдалану үшін жарамсыз материалдық-техникалық ресурстарды есептен шығаруға арналған актілерді бекіту
		Білімдер:
		1. Номенклатура, материалдар мен қосалқы бөлшектерді сақтауға қойылатын талаптар 2. Құралды, материалдарды және қосалқы бөлшектерді тұтыну нормалары 3. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, Еңбек және басқару негіздері 4. Өрт қауіпсіздігі ережелері 5. Өндірісті басқаруды ұйымдастыруды талдау әдістері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

Еңбек функциясы 2: Техникалық құжаттаманы әзірлеуді қамтамасыз ету	Дағды 1: Техникалық құжаттаманың әзірленуін және бекітілуін бақылау	Машықтар:
		1. Техникалық құжаттамаға қажеттілікті анықтау 2. Қолданыстағы регламенттеуші құжаттардың талаптарына сәйкес техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу 3. Техникалық құжаттаманы рәсімдеу үшін мамандандырылған бағдарламалық өнімдерді пайдалану 4. Жоғалған техникалық құжаттаманы қалпына келтіру, оның ішінде қажетті тексерулер тағайындау және аудит жүргізу жөнінде шаралар қабылдау 5. Персоналдың пайдалану және технологиялық құжаттаманы уақтылы толтыруын бақылау 6. Анықтамалық материалдарды қолдану, газ жабдықтары мен газ тарату желілерін пайдалану саласындағы ғылыми-техникалық ақпаратты талдау
		Білімдер:
		1. Газ және газбен жабдықтау саласындағы заңнама 2. Азаматтық қорғау саласындағы заңнама 3. Ұйымның өндірістік қызметіне қатысты әдістемелік материалдар 4. Газ жабдықтары мен газ тарату желілерін пайдалану және жөндеу жөніндегі техникалық құжаттаманың түрлері, оны ресімдеуге қойылатын талаптар 5. Жабдықты паспорттау тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Газ тарату жүйелерін пайдалану бойынша персоналдың қызметін жоспарлау және бақылау	Дағды 1: Газ қызметі (учаске) қызметкерлеріне басшылық жасау	Машықтар:
		1. Бөлімшеде еңбекті қорғау мен техника қауіпсіздігінің жай-күйіне бақылауды жүзеге асыру 2. Бағыныстық қызметкерлерге тапсырмаларды тұжырымдау 3. Жедел-техникалық және есептік құжаттаманы жүргізу 4. Жабдықтар мен газ тарату желілерін пайдалану бойынша орындалған жұмыстар туралы есептілік пен актілерді ұсыну мерзімдерін бақылау 5. Шешімдерді жедел қабылдау (лауазымдық міндеттер шеңберінде) 6. Жаңа құрылғыларды енгізу және жұмыстарды жүргізудің озық әдістерін игеру жөніндегі жұмысты ұйымдастыру (оларды енгізуге қарай)

		Білімдер:
		1. Ұйымның ұйымдық-өкімдік құжаттары 2. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау стандарттары 3. Нұсқамалардың түрлері, оларды өткізу тәртібі мен мерзімдері 4. Газ қауіпті жұмыстарды ұйымдастыру және өндіру жөніндегі нұсқаулықтар 5. Газға қауіпті жұмыстарды орындау үшін рұқсат-нарядтарды ресімдеу тәртібі 6. Өртке қарсы және авариядға қарсы жаттығуларды ұйымдастыру жөніндегі нормативтік құжаттар 7. Жабдықтар мен газ тарату құрылыстарын пайдалану жөніндегі нормативтік құжаттар 8. Өндірістегі авариялар мен технологиялық бұзушылықтарды, жазатайым оқиғаларды тексеру және есепке алу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар 9. Құрал-сайманмен және құрылғылармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері 10. Газ құбырлары трассаларының өзге коммуникациялармен қиылысу жағдайындағы жұмыс ережесі 11. Жұмыс өндірісі бойынша технологиялық регламенттер 12. Бағыныста қызметкерлердің лауазымдық және өндірістік нұсқаулықтары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Персоналдың жұмыстарды орындау сапасына бақылау жүргізу	Машықтар:
		1. Бағыныста қызметкерлердің жұмысын жоспарлау және ұйымдастыру 2. Орындалған жоспарлы-алдын алу жұмыстарының сапасына мерзімді тексерулер жүргізу 3. Жоспарлы-алдын алу жұмыстарын орындау кезінде қызметкерлердің қауіпсіздік техникасын сақтауы тұрғысынан тұрақты байқау аудитін жүргізу 4. Бағыныста қызметкерлер қызметінің нәтижелерін бағалау 5. Қызметкерлерді мерзімді өндірістік оқытуды жүргізу
		Білімдер:
		1. Жоспарлауды ұйымдастыру тәсілдері, тиімділік көрсеткіштерін есепке алу және есептеу қағидалары 2. Жөндеу жұмыстарын дайындау тәртібі мен жүргізу ережесі 3. Газ тарату жүйелері объектілеріне техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді ұйымдастыру қағидалары 4. Газ тарату жүйелері объектілерінің тиісті жай-күйіне нормативтік құжаттардың талаптары 5. Газ құбырларының, газ реттеу пункттерінің, бекіту арматурасының жіктелуі, техникалық сипаттамалары және жұмыс ерекшеліктері 6. Газ тарату жүйелерінің объектілерін пайдалану кезінде жұмыстарды орындаудың техникалық регламенттері (өндірістік нұсқаулықтар) (операциялардың реттілігі) 7. Ақаулардың түрлері, жабдықтың істен шығу себептері, газ беру режимінің бұзылуы, өндірістік нұсқаулықтарды орындау кезіндегі типтік қателер, жоспарлы-алдын алу жұмыстарының орындалмау белгілері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Жүйелі ойлау Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Тәртіптілік Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Кәсіптік біліктілігі мен дағдыларды өз бетінше дамыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР ҚН 4.03-01-2011 «Газ тарату жүйелері», ҚР ҚНжЕ 4.03-101-2013 «Газ тарату жүйелері», МСҚН 4.03-01-2003 «Газ тарату жүйелері», ТР ТС 032/2013 «Артық қысыммен жұмыс істейтін жабдықтардың қауіпсіздігі туралы».		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
	7	Газ шаруашылығының директоры	
18. Кәсіптің карточкасы «Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2147-3		
Қызмет атауының коды:	2147-3-003		
Кәсіптің атауы:	Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2016 жылғы 24 мамырдағы № 217 бұйрығымен бекітілген Мұнай-газ өндіру саласындағы басшылардың, мамандардың және басқа да қызметшілердің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары § 10 Газ объектілері жабдығын пайдалану жөніндегі инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Техник лауазымындағы жұмыс тәжірибесі кемінде 3 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Газ объектілерінің жабдықтарын пайдалану бойынша жұмыстарды орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Газ жабдықтарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу (ТҚжЖ), диагностикалық тексеру (ДТ) бойынша жұмыстардың орындалуын қамтамасыз ету 2. Газ жабдықтарна ТҚжЖ ДТ сүйемелдеу бойынша құжаттаманы жүргізу 3. Газ жабдығы жұмысының беріктігі мен сенімділігін арттыру жөніндегі іс-шараларды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Газ жабдықтарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу (ТҚжЖ), диагностикалық тексеру (ДТ) бойынша жұмыстардың			

орындалуын қамтамасыз ету	Дағды 1: Жоспарлы алдын-ала жөндеу (ЖАЖ), техникалық қызмет көрсету (ТҚ) кестелерін және диагностикалық тексеру жүргізу	Машықтар:
		1. Жұмыстарды орындаудың желілік кестелерін әзірлеу 2. От және газ қауіпті жұмыстарды жүргізуді жоспарлау және олардың орындалуын бақылау 3. ТҚжЖ, ДТ ұйымдастыру және қауіпсіз жүргізу жөніндегі іс- шаралардың орындалуын әзірлеу және бақылау. 4. Пайдалану персоналының жұмысын жоспарлау 5. Газ объектілері жабдықтарында жұмыстарды орындау кезінде тәуекелдерді бағалау 6. Қызмет бағыты бойынша арнайы бағдарламалық өнімдерді пайдалану
		Білімдер:
		1. Техникалық диагностика негіздері 2. Теориялық механика негіздері 3. Термодинамика негіздері 4. Электротехника негіздері 5. Материалтану негіздері 6. Дәнекерлеу өндірісінің негіздері 7. От және газ қауіпті жұмыстарды жүргізу жөніндегі нормативтік құжаттар 8. Газ объектілері жабдықтарының мақсаты, құрылысы және жұмыс істеу принципі 9. «Газ жабдығы ақауларының түрлері және оларды жою тәсілдері» 10. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 11. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 12. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 13. Ішкі еңбек тәртібі 14. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Сынақтарды жүргізу кезінде және жөндеу жұмыстарын орындағаннан кейін газ жабдығының техникалық жай-күйін бақылау	Машықтар:
		1. Жабдықтың жұмысындағы, оның ішінде сынақтарды жүргізу кезінде және жөндеу жұмыстарын орындағаннан кейін ақауларды анықтау» 2. Жабдықтарды диагностикалау және өнеркәсіптік қауіпсіздік сараптамасының нәтижелерін қолдану 3. Энергия үнемдеу, жөндеу технологиялары, еңбек әдістері мен тәсілдері бойынша озық тәжірибені қолдану 4. Күзгі-қысқы кезеңде жабдықтарды көктемгі су тасқынына дайындау және пайдалану бойынша іс-шаралар өткізу 5. Жеке және ұжымдық қорғану құралдарын қолдану 6. Шектеулі уақыт режимінде шешім қабылдау

		Білімдер:
		1. Технологиялық процестерді басқарудың автоматтандырылған жүйелері (ТП АБЖ), телемеханика құралдарының, газ жабдығын автоматты басқару жүйелерінің құрылымы, өзара іс- қимылы және оларды басқару 2. Газ жабдығын пайдалануға қойылатын талаптарды белгілейтін салалық стандарттар, техникалық регламенттер, нұсқаулықтар 3. Жөндеудің озық технологиялары, еңбектің прогрессивті әдістері мен тәсілдері 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 5. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 6. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 7. Ішкі еңбек тәртібі 8. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 3: Газ жабдықтарына ТҚКЖ, ДТ кезінде технологиялық регламенттердің сақталуын бақылау	Машықтар:
		1. Бақылау-өлшеу аспаптары мен құралдарын пайдалану 2. Сызбалар мен спецификацияны оқу 3. Газ жабдығының техникалық параметрлерін талдау 4. Қажеттіліктерді қалыптастыру, құрал-саймандарға, қосалқы бөлшектерге, материалдарға, арнайы киімдерге және т. б. өтінімдер жасау 5. Газдың шығып кетуін анықтау және жою 6. Дербес компьютерді және оның перифериялық құрылғыларын, ұйымдастыру техникасын пайдалану
		Білімдер:
		1. Кәсіпорынның технологиялық регламенттері 2. Негізгі бақылау-өлшеу аспаптарының, оның ішінде қауіпсіздік аспаптарының жұмыс принципі 3. Газ жабдығына техникалық қызмет көрсету мен жөндеуді орындау түрлері, әдістері мен технологиясы 4. Кәсіптер мен жұмыс түрлері бойынша еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулық 5. Номенклатура, материалдар мен қосалқы бөлшектерді сақтауға қойылатын талаптар 6.Құрал-сайманның, материалдардың және қосалқы бөлшектердің шығыс нормалары 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 8. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 9. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 10. Ішкі еңбек тәртібі 11. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Газ жабдықтарна ТҚжЖ ДТ сүйемелдеу бойынша құжаттаманы жүргізу		

	Дағды 1: Газ жабдықтарына ТКжЖ, ДТ бойынша техникалық құжаттаманы ресімдеу	Машықтар:
		1. Газ жабдығының ауытқуларын және ақауларын жөндеу кезінде сыныптау 2. Газ жабдығын жөндеу кезінде беру және қабылдау жөніндегі құжаттаманы жүргізу 3. Жабдықтардың ТҚжЖ, ДТ атқарушылық құжаттамасын толтыру 4. Одан әрі пайдалануға жарамсыз материалдық-техникалық ресурстарды есептен шығару актілерін ресімдеу» 5. Жабдықтарды паспорттауды жүргізу 6. Техникалық құжаттамаға қажеттілікті анықтау 7. Жабдықтарға ТҚжЖ, ДТ саласында есептілікті қалыптастыру
		Білімдер:
		1. «Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі», «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Кодексі, «Газ және газбен жабдықтау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, «Азаматтық қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, «Магистральдық құбыр туралы» Қазақстан Республикасының Заңы « 2. «Кәсіпорынның өндірістік қызметіне қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар» 3. Газ жабдығын пайдалану және жөндеу жөніндегі техникалық құжаттама және оны ресімдеуге қойылатын талаптар 4. Жабдықтарды паспорттау тәртібі 5. Материалдық-техникалық ресурстарды есептен шығару тәртібі 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 7. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 8. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 9. Ішкі еңбек тәртібі 10. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Жұмыстарды жүргізуге наряд-рұқсатнамаларды және басқа да арнайы рұқсаттарды ресімдеу	Машықтар:
		1. Газ жабдығын пайдалану және жұмыстарды қауіпсіз орындау жөніндегі құжаттаманы талдау 2. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулық жүргізу
		Білімдер:
		1. Газ жабдығының ТҚжЖ талаптарын белгілейтін салалық стандарттар, техникалық регламенттер, нұсқаулықтар 2. Жұмыстарды жүргізуге наряд- рұқсатнамаларды ресімдеу тәртібі 3. От және газ қауіпті жұмыстарды жүргізу жөніндегі нормативтік құжаттар 4. Бағынушы персоналдың біліктілік сипаттамалары 5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 6. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 7. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 8. Ішкі еңбек тәртібі 9. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

Еңбек функциясы 3: Газ жабдығы жұмысының беріктігі мен сенімділігін арттыру жөніндегі іс-шараларды орындау	Дағды 1: Газ жабдығы жұмысының тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар дайындау	Машықтар:
		1. Жабдықтар, қондырғылар, құрылыстар жұмысының пайдалану көрсеткіштерін, олардың жұмыс режимін оңтайландыру мүмкіндіктерін талдау және қорытындылау 2. Ұсынылған шешімдердің тиімділігін есептеу 3. Жабдық жұмысының тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар қалыптастыру 4. Жалпы және арнайы мақсаттағы технологиялық схемаларды, сызбаларды және техникалық құжаттаманы оқу
		Білімдер:
		1. Жөндеудің озық технологиялары, еңбектің прогрессивті әдістері мен тәсілдері 2. Жабдықты пайдалану кезіндегі алдыңғы қатарлы энергия үнемдеу технологиялары 3. Өнертапқыштық және рационализаторлық қызметтің негіздері 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 5. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 6. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 7. Ішкі еңбек тәртібі 8. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Авариялардың, оқыс оқиғалардың, газ жабдығының істен шығуының алдын алуға бағытталған іс-шаралар бағдарламасына ұсыныстар дайындау	Машықтар:
		1. Жабдықтың жұмысына әсер ететін факторларды анықтау 2. Жабдықты пайдалану кезінде авариялар мен инциденттердің алдын алу және жою жөніндегі шараларды әзірлеу
		Білімдер:
		1. Газды тасымалдаудың технологиялық процестері 2. Еңбек қауіпсіздігі стандарттары, қауіпті өндірістік объектілердегі өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптары 3. Табиғи газдың, тұрақсыз сұйық көмірсутектердің, газ және сұйық ортаның, химиялық реагенттердің физика-химиялық қасиеттері, оларды кәдеге жарату тәртібі мен ережесі 4. Авариялар мен инциденттердің салдарын оқшаулау және жою жөніндегі іс-шаралар жоспары 5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нормалар 6. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 7. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 8. Ішкі еңбек тәртібі 9. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 3: Персоналдың жұмысында ТҚжЖ ДТ озық технологияларын және еңбектің прогрессивті әдістері мен тәсілдерін енгізу	Машықтар:	
		1. Жаңа техниканы, рационализаторлық ұсыныстарды енгізуден, жұмыс орнының ұйымдастыру-техникалық шарттарының өзгеруінен қауіптерді бағалау 2. Инновацияларды енгізуден тиімділікті бағалау 3. Энергия үнемдеу, жөндеу технологиялары, еңбек әдістері мен тәсілдері бойынша озық тәжірибені қолдану 4. Жабдықтың пайдалану параметрлерінің нормативтік (рұқсат етілген) шамаларынан өзгеру және ауытқу себептерін анықтау 5. Газ объектілері жабдықтарының технологиялық параметрлерін түзету бойынша шешімдер қабылдау	
		Білімдер:	
		1. Жаңа техниканы, озық технологияларды, ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық әзірлемелерді енгізуді регламенттейтін салалық құжаттар 2. Қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қағидалар мен нормалар 3. Өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік талаптары 4. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары 5. Ішкі еңбек тәртібі 6. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Жүйелі ойлау Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Тәртіптілік Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Кәсіби біліктілік пен дағдыларды өз бетінше дамыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР ҚН 4.03-01-2011 «Газ тарату жүйелері», ҚР ҚНжЕ 4.03-101-2013 «Газ тарату жүйелері», МСҚН 4.03-01-2003 «Газ тарату жүйелері», ТР ТС 032/2013 «Артық қысыммен жұмыс істейтін жабдықтардың қауіпсіздігі туралы» Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Газ объектілері жабдықтарын пайдалану жөніндегі мастер	
	7	Бас инженер	
19. Кәсіптің карточкасы «Газ шаруашылығының директоры»:			
Топтың коды:	1329-3		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Газ шаруашылығының директоры		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе БА-мен байланыс жоқ		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -

	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Инженерлік-техникалық лауазымдардағы жұмыс өтілі кемінде 5 жыл және газ шаруашылығындағы жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Газ шаруашылығы қызметінің тиімділігін қамтамасыз ету, тұтынушыларды газбен жабдықтау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуді қамтамасыз ету 2. Газ тарату жүйесін пайдалану процесін басқару 3. Газ шаруашылығына қызмет көрсету аймағының шекараларында газды жеткізуді қамтамасыз ету (есепке алу) және балансты жинақтау 4. Шаруашылық қызметті басқару	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуді қамтамасыз ету	Дағды 1: Бөлімшенің жұмысына басшылықты жүзеге асыру	Машықтар: 1. Ұйымның миссиясы мен стратегиясы, жоғары тұрған басшылықтың бұйрықтары мен өкімдері негізінде газ шаруашылығының мақсаттары мен міндеттерін қалыптастыру және қызметін жоспарлау 2. Газ шаруашылығы ішіндегі процестерді үйлестіру, жұмыс өндірісін ұтымды ұйымдастыруды ескере отырып, бағынысты қызметкерлер арасында міндеттер мен жауапкершіліктерді бөлу 3. Еңбек тәртібінің жай-күйін бақылау және оны нығайту бойынша іс-шаралар жүргізу 4. Қарамағындағылар қызметінің нәтижелерін бағалау және орындалған қызметтік тапсырмалар мен өзге де жұмыс түрлерінің есебін жүргізу 5. Өндірістік-шаруашылық қызметті оңтайландыру, оның ішінде арнайы білім мен ақпараттық-коммуникативтік технологияларды қолдану бойынша ұсыныстар әзірлеу 6. Қызметкерлерді жұмыс орнында оқытуды жүргізу 7. Регламенттік жұмыстар жоспарларының орындалу мониторингі және тапсырмалардың уақтылы орындалуы негізінде кадрларға қажеттілікті айқындау 8. Ішкі регламенттеуші құжаттарды әзірлеуге қатысу 9. Жұмыскерлерді газ шаруашылығы орындайтын функцияларға қатысты әдістемелік және анықтамалық құжаттамамен қамтамасыз ету 10. Газ шаруашылығында іс жүргізуді тиісті ұйымдастыруды және жүргізуді қамтамасыз ету	

	Білімдер:
	1. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы 2. Жоғары билік органдары мен басшылардың ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттары және нормативтік және басшылық құжаттары 3. Салада және ұйымда жұмыс жүргізудің технологиялық дайындығын ұйымдастыру 4. Стандарттау және сертификаттау негіздері 5. Техникалық-экономикалық және жедел - өндірістік жоспарлау негіздері, бюджеттеу, еңбекті ұйымдастыру негіздері 6. Инновациялық және инвестициялық қызметтің перспективалары, Ұйымның экономикалық қызметінің көрсеткіштері 7. Ішкі еңбек тәртібі
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Дағды 2: Бағыныста персоналдың еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау талаптарын сақтауын қамтамасыз ету	Машықтар:
	1. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау техникасы бөлігінде қолданыстағы заңнаманың және ішкі регламенттеуші құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету және бақылау 2. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы талаптарының орындалуына бақылау аудитін жүргізу 3. Міндетті алдын ала және мерзімді медициналық тексеруден өтуі тиіс қызметкерлердің тізімдерін бекіту 4. Ауыр, зиянды немесе қауіпті еңбек жағдайлары үшін арнайы тамақ қосымша еңбек демалысы күндері берілуге тиіс қызметкерлердің тізімдерін бекіту 5.Табиғат қорғау іс-шараларының орындалуын бақылауды жүзеге асыру 6. Өндірістік экологиялық бақылау объектілерінде өткізуді бақылауды жүзеге асыру 7. Бөлінген аумақтардың санитарлық жағдайын бақылау (тұтыну және өндіріс қалдықтарын жинау, уақытша сақтау, тапсыру, журналдарды толтыру)
	Білімдер:
	1. Еңбекті қорғау саласындағы заңнама 2. Өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігінің, Өндірістік санитарияның нормалары мен талаптары 3. Қазақстан Республикасының Экологиялық Кодексі
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 3: Билік органдарымен, тұтынушылармен және басқа адамдармен өзара әрекеттесу	Машықтар:
		1. Қадағалау органдарымен, тергеу органдарымен және сот сатыларымен өзара іс-қимыл жасау кезінде ұйымның мүдделерін білдіру 2. Уәкілетті және жергілікті атқарушы органдардың аумақтық бөлімшелерінің хаттарына, ұсыныстарына, хабарламалары мен хабарламаларына, тұтынушылардың және өзге де тұлғалардың өтініштері мен шағымдарына толық жазбаша және ауызша жауап беру 3. Авариялarға, газ жабдықтары мен газ құбырларының зақымдалуына кінәлі, сондай-ақ газ шаруашылығына өзге де залал келтірген адамдарды анықтау жөніндегі іс-шараларды жүргізу 4. Материалдық залалды өтеу бойынша шаралар қабылдау 5. Газ шаруашылығы құзыреті шеңберінде азаматтарды қабылдауды жүргізу 6. Газ шаруашылығының жауапкершілігі шеңберінде тарифтік сметалар мен инвестициялық бағдарламаларды орындау бойынша баспасөз турларын өткізу 7. Газ шаруашылығын тұтынушылардың тұрмыста газды пайдалану кезінде қауіпсіздік талаптарын сақтау қажеттілігін түсіндіру бойынша профилактикалық рейдтер мен тұрғындар жиындарын ұйымдастыру және өткізу
		Білімдер:
		1. "Табиғи монополиялар туралы" Қазақстан Республикасының Заңы және заңға тәуелді нормативтік-құқықтық актілер 2. "Газ және газбен жабдықтау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы және заңға тәуелді нормативтік-құқықтық актілер 3. Құнын анықтау әдістері, баға белгілеу және салық салу тәртібі, көрсетілген қызметтер мен орындалған жұмыстар үшін есеп айырысу тәртібі 4. Стандарттар, салада және ұйымда статистикалық есепке алуды ұйымдастыру 5. Жоғары тұрған органдардың қаулылары, өкімдері, бұйрықтары, басқа да басшы және нормативтік құжаттары 6. Қазақстан Республикасы азаматтарының өтініштерін қарау, тыңдаулар мен қоғамдық тыңдаулар өткізу тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Газ тарату жүйесін пайдалану процесін басқару		

	Дағды 1: Жоспарлы-алдын алу және авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу	Машықтар:
		1. Отқа және газға қауіпті жұмыстардың тізбелері мен жоспарларын бекітуге, олардың орындалуын бақылауға 2. Регламенттік жұмыстарды орындау кестелерінің орындалуын бақылау 3. Өнеркәсіптік қауіпсіздік бөлігінде қолданыстағы заңнаманың және ішкі регламенттеуші құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету 4. Жоспарлы жұмыстарды ұйымдастыру және қауіпсіз жүргізу жөніндегі іс-шаралардың орындалуын бекіту және бақылау 5. Көктемгі су тасқынына жабдықтарды дайындау және күзгі-қысқы кезеңде пайдалану жөніндегі іс-шаралардың жоспарын бекіту және орындалуын бақылау 6. Энергия үнемдеу, жөндеу технологиялары, еңбек әдістері мен тәсілдері бойынша озық тәжірибені қолдану 7. Өлшеу құралдарын тексеру кестесін бекіту 8. Қызмет бағыты бойынша мамандандырылған бағдарламалық өнімдерді пайдалану
		Білімдер:
		1. Жөнделген жабдықты жөндеу, бөлшектеу және монтаждау, дәлдігін тексеру және сынау технологиясы мен әдістері 2. Отқа және газға қауіпті жұмыстарды жүргізу жөніндегі нормативтік құжаттар 3. Газ объектілері жабдықтарының мақсаты, құрылысы және жұмыс істеу принциптері 4. Газ жабдығы ақауларының түрлері және оларды жою тәсілдері 5. Газ жабдығының, Технологиялық схемалар мен жүйелердің нұсқаулары мен конструкциясы, қысыммен жұмыс істейтін ыдыстардың құрылымы мен қауіпсіз пайдалану ережелері 6. Мұнай мен газдың физика-химиялық қасиеттері 7. Техникалық есептеулерді жүргізу әдістері 8. Газды газ тарату жүйесі арқылы тасымалдаудың технологиялық процестері 9. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі, өндірістік санитария талаптары 10. Жеке қорғану құралдарын пайдалану қағидалары және дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Техникалық құжаттаманың әзірленуіне және бекітілуіне бақылауды жүзеге асыру	Машықтар:
		1. Техникалық құжаттаманың уақтылы бекітілуін қамтамасыз ету 2. Өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптарын қамтамасыз ету үшін техникалық құжаттаманың болуына қойылатын талаптарды айқындау 3. Техникалық құжаттаманы рәсімдеу үшін мамандандырылған бағдарламалық өнімдерді пайдалану 4. Техникалық құжаттаманы ресімдеуге қойылатын белгіленген талаптардың орындалуын бақылау

		Білімдер:
		1. Газ және газбен жабдықтау саласындағы заңнама 2. Азаматтық қорғау саласындағы заңнама 3. Ұйымның өндірістік қызметіне қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар 4. Ішкі еңбек тәртібі қағидалары, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі қағидалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Газ шаруашылығына қызмет көрсету аймағының шекараларында газды жеткізуді қамтамасыз ету (есепке алу) және балансты жинақтау	Дағды 1: Газды есепке алу және өткізу жөніндегі жұмыстарды қамтамасыз ету және ұйымдастыру	Машықтар:
		1. Газ тарату станциялары / қысқарту пункттері және өлшеу тораптары арқылы газ қабылдауды бақылауды жүзеге асыру 2. Өлшеу тораптарының жұмысын, жеткізушілердің өлшеу тораптарындағы аспаптардың жарамдылығын, есептеудің қарсы тораптарының жұмысын бақылау 3. Өнеркәсіптік, коммуналдық-тұрмыстық тұтынушылар объектілерінде және газ тарату станцияларында (түзеткіштер, Шығын өлшегіштер) газды есепке алу тораптарын ауыстыруға, баптауға, калибрлеуге, тексеруге, қабылдауға қатысу 4. Тұтынушылардан газ жеткізуге өтінімдерді қабылдауды және газды өткізу жоспарын қалыптастыруды бақылау 5. Газ тұтынушыларымен шарттар мен келісімдердің жобаларын әзірлеу, тұтынушылармен газды өткізу шарттарын уақтылы жасасуды қамтамасыз ету 6. Бөлінген газ көлемі және тауарлық газ үшін ақы төлеу шегінде газды тұтыну мониторингін жүзеге асыру 7. Өнеркәсіптік кәсіпорындардың газды есепке алу аспаптарынан көрсеткіштердің алынуын, редукциялау пункттеріндегі газды есепке алудың бас тораптарынан көрсеткіштердің алынуын бақылауды жүзеге асыру 8. Газ тұтынатын және төлемейтін есепке алынбаған объектілерді анықтауды қамтамасыз ету 9. Тұтынушылардың дебиторлық берешегін болдырмау және / немесе төмендету жөніндегі іс-шараларды жүргізу 10. Тұтынушылардың өтінімі бойынша есепке алу аспаптарын алуды, тексеруден кейін орнатуды және пломбалауды бақылауды жүзеге асыру 11. Өнеркәсіптік тұтынушылардың тауарлық газын жеткізуге актілердің уақтылы берілуін бақылау 12. Газ шаруашылығына қызмет көрсету аймағының шекарасындағы газ балансының мәліметтерін бақылау 13. Тұтынушылардың дебиторлық берешегін өндіріп алу бойынша талап-арыз жұмысын ұйымдастыру
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының "Газ және газбен жабдықтау туралы" Заңы және заңға тәуелді нормативтік-құқықтық актілер 2. Газ балансын есепке алу және жасау негіздері 3. Технологиялық қажеттіліктерге және газдың жоғалуына газды есептеу әдістемесі 4. Газ шаруашылығына қызмет көрсету аймағының шекарасындағы газ балансын анықтау әдістері 5. Газ тұтынушыларына өзара есеп айырысулар мен есептеулер жүргізудің негіздері мен әдістері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 4: Шаруашылық қызметті басқару		

	Дағды 1: Газ шаруашылығының шаруашылық қызметін ұйымдастыру	Машықтар:
		1. Құрал-саймандарды, қосалқы бөлшектерді, материалдарды, жеке қорғаныс құралдарын, арнайы киімдерді және т. б. сатып алуға өтінімдерді бекіту 2. Алынған негізгі құралдарды қойма есебіне қоюды және оларды есептен шығаруды қамтамасыз ету және бақылау. Мерзімді түгендеу жүргізу 3. Пайдалану үшін қажетті отын-энергетикалық ресурстардың, майлаудың, майлардың және басқа да материалдардың шығындарын есепке алуды және үлестік нормаларын сақтауды ұйымдастыру және оларды төмендету жөніндегі іс-шараларды енгізу 4. Одан әрі пайдалану үшін жарамсыз материалдық-техникалық ресурстарды есептен шығаруға арналған актілерді бекіту
		Білімдер:
		1. Шикізаттың, материалдардың, аспаптардың, жинақтаушы бұйымдардың номенклатурасы, қабылдау қағидалары және сақтауға қойылатын талаптар, сынамаларды іріктеу әдістері, оларды есептен шығару тәртібі 2. Құралды, материалдарды және қосалқы бөлшектерді тұтыну нормалары 3. Экономика негіздері, өндірісті ұйымдастыру 4. Жабдықты пайдалануға қойылатын талаптарды белгілейтін салалық стандарттар, техникалық регламенттер, басшылықтар (нұсқаулықтар) 5. Жүктерді қабылдауға және жөнелтуге арналған құжаттардың нысандары және оларды ресімдеу қағидалары 6. Негізгі құралдарды есепке алу және есептен шығару тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Жүйелі ойлау Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Тәртіптілік Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Кәсіптік біліктілігі мен дағдыларды өз бетінше дамыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР ҚН 4.03-01-2011 «Газ тарату жүйелері» ҚР ҚНжЕ 4.03-101-2013 «Газ тарату жүйелері» МСҚН 4.03-01-2003 «Газ тарату жүйелері» ТР ТС 032/2013 «Артық қысыммен жұмыс істейтін жабдықтардың қауіпсіздігі туралы»	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Бас инженер
	7	Филиал директоры

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

20. Мемлекеттік органның атауы:
Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі
Орындаушы:
Крикбаев Сунгат Болатович, +7 (717) 278 68 34, s.krikbaev@energo.gov.kz
21. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):
Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі
Жоба жетекшісі:
Кошкаров Ержан Жетписович
E-mail: y.koshkarov@energo.gov.kz
Телефон нөмірі: +7 (717) 278 68 34
Орындаушылар:
Крикбаев Сунгат Болатович, +7 (717) 278 68 34, s.krikbaev@energo.gov.kz
"QAZAQGAZ AIMAQ" АҚ

Орындаушылар:
Шафрай О.И, +7 (717) 255 89 60, o.shafray@ktga.kz
22. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: №3-2025 , 21.07.2025 ж.
23. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 31.07.2025 ж.
24. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -
25. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2025 ж.
26. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2028 ж.